

Directa

setmanari de comunicació

Núm 324 3 de juliol de 2013 1,70€

Viure sense llar

Causa i conseqüència de l'exclusió social

PÀGINES 6,7

2,3,4

Una empresa que presidia el ministre Morenés, acusada d'estafar els governs espanyol i català

8,9

El govern edificarà habitatges a una zona de **Cerdanyola contaminada per 17 abocadors**

13

La justícia italiana aplica una llei feta per Mussolini en les condemnes pels **fets de Gènova de 2001**

Quaderns

El cooperativisme català recupera el carrer per celebrar la **Diada Internacional de les Cooperatives**

ESTIRANT DEL FIL

Institucions públiques com el Museu Reina Sofia, els ministeris d'Economia i Hisenda i la Biblioteca de Catalunya serien algunes de les víctimes del presumpte frau milionari comès per l'empresa Segur Ibérica, que, segons una denúncia, hauria cobrat milers d'hores de vigilància per serveis que no va prestar mai. Ben connectada amb el poder –Pedro Morenés la presidia quan va ser nomenat ministre–, la companyia de seguretat s'encarrega de la vigilància dels tonyinaires espanyols de l'Índic, pagada parcialment amb fons estatals

ESTAT ESPANYOL // UNA ANTIGA PROVEÏDORA DENUNCIA SEGUR IBÉRICA PER HAVER COBRAT DIVERSOS MILIONS D'EUROS PER SERVEIS DE VIGILÀNCIA NO PRESTATS

Una empresa que presidia el ministre Morenés hauria **estafat** els governs espanyol i català

Marc Font

@marcfontribas

Diverses administracions públiques -entre les quals hi ha la Generalitat de Catalunya- i centenars d'empreses privades haurien estat víctimes d'una presumpta estafa milionària comesa per Segur Ibérica, una companyia de seguretat que presidia Pedro Morenés abans de ser nomenat ministre de Defensa, el gener de 2012, i que compta amb l'exministra Anna Birulés (PP) com a consellera. Segons una denúncia, Segur Ibérica hauria inflat la facturació a les clientes incorporant-hi serveis de seguretat mai prestats o que van ser cobrats a preu de personal qualificat tot i que van ser duts a terme per treballadores sense la titulació de vigilant de seguretat, a les quals l'empresa pagava en funció de la seva categoria laboral real i, per tant, n'obtenia un lucre evident.

Un exmagistrat de l'Audiència Nacional s'encarrega de la defensa de l'empresa

El frau, que segons la denúncia pujaria a nou milions d'euros només entre els anys 2005 i 2007, hauria estat possible a través de la manipulació del programa informàtic de gestió de personal, on s'haurien introduït dades falses, segons l'empresa informàtica valenciana Nix Universal SL, proveïdora del software -anomenat Visualplan- i que s'ha querellat contra Segur Ibérica al jutjat d'instrucció número 39 de Madrid. Entre les institucions suposadament afectades hi ha el Museu Reina Sofia -que hauria patit una estafa de més de tres milions-, els ministeris d'Economia -prop de dos milions- i Hisenda, la Biblioteca de Catalunya -35.000 euros-, la Delegació de la Generalitat a Madrid -prop de 18.000 euros- o les societats públiques Aena, Adif i Renfe.

DETECTIUS AVALEN EL FRAU

Segons la versió que Antonio Morgado, advocat i administrador de Nix Universal SL, ha donat a la DIRECTA, el cas arrencà el 2007, quan Segur Ibérica havia de renovar la llicència d'ús del programa Visualplan. L'empresa de seguretat va decidir presentar una demanda a un jutjat de València contra la companyia informàtica amb l'argument que el programa no funcionava correctament i havia provocat que pagués més hores a les treballadores, fet que li havia causat un perjudici econòmic. Arran de la demanda, Nix Universal SL va comprovar que el programa havia estat manipulat -sempre segons la seva versió- i va descobrir les diverses irregularitats que, suposadament, hauria comès Segur Ibérica, com la facturació

per a serveis no prestats o l'ús de personal no qualificat per a la tasca de vigilant de seguretat. La companyia de Morgado va reaccionar amb la presentació de dues querelles per frau a l'administració pública al jutjat d'instrucció número 39 de Madrid, però van ser arxivades els anys 2010 i 2011. L'administrador de Nix Universal no amaga que continua amb el cas perquè l'enfrontament amb Segur Ibérica ha perjudicat la seva companyia, que ha perdut molts clients i ha acomiadat gran part de la plantilla a conseqüència d'una "campanya de difamació" per part de l'empresa de seguretat, amb qui va deixar de treballar el 2007.

El procés judicial es va reobrir l'any passat, arran de l'aportació de proves noves per part d'un bufet de detectius

La Biblioteca de Catalunya hauria patit una estafa de 35.000 euros
/ ROBERT BONET

contractat per Nix Universal, que en un informe certifica la presumpta estafa de Segur Ibérica. El document, incorporat a la instrucció del cas i al qual ha tingut accés la DIRECTA, assegura que, entre 2005 i 2007, l'empresa de seguretat va cobrar per la feina d'almenys 657 treballadores amb la categoria de vigilant "sense que tinguessin la corresponent autorització administrativa del Ministeri de l'Interior per a la realització d'un mínim de 7.568 serveis de vigilància i seguretat a més de 306 entitats diferents". Les denúncies presentades contra Segur Ibérica també es reforcen amb els testimonis de diverses antigues treballadores, que avalen el frau.

La fiscalia, però, assegura que no veu indicis de delictes i, fins ara, ha declinat

ESTIRANT DEL FIL**35.000**

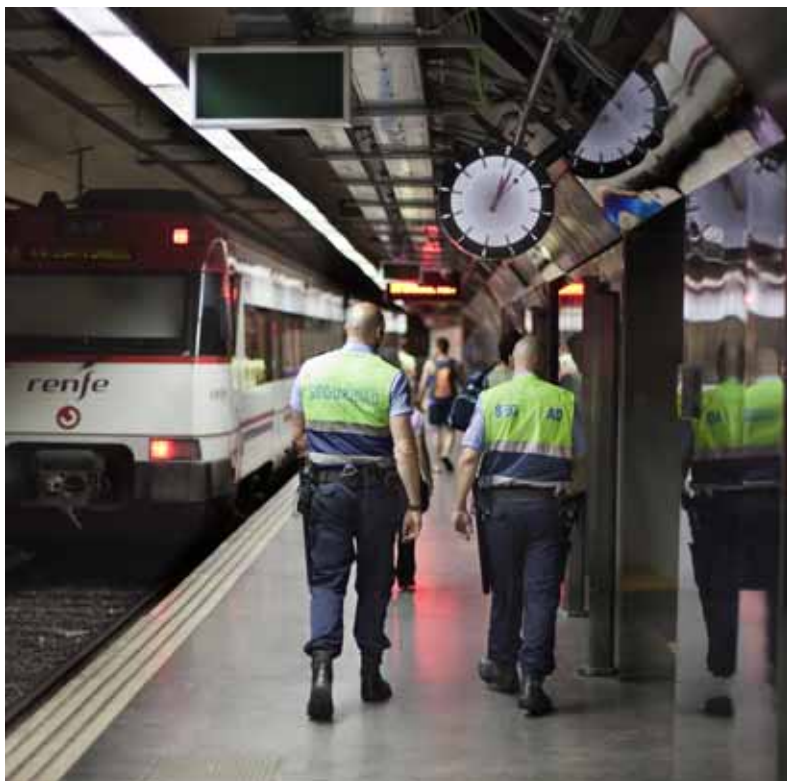
Euros és el volum de l'estafa patida per la Biblioteca de Catalunya, segons la querella de Nix Universal i l'informe d'un bufet de detectius

5

Milions d'euros és el valor del darrer contracte que la Generalitat ha adjudicat a Segur Ibérica, la protecció de diversos centres de justícia juvenil

250

Milions d'euros és la factura espanyola de l'operació Atlanta contra la pirateria a Somàlia entre 2009 i 2011, que ha obert noves vies de negoci per a companyies privades

investigar el cas, malgrat les proves aportades, que segons Segur Ibérica estan "falsificades". La companyia de seguretat ha demandat Nix per un delictes de "violació de secrets" pel fet de destapar informació confidencial de les seves treballadores. Amb tot això, Antonio Morgado no s'està de recordar que l'exmagistrat de l'Audiència Nacional espanyola Carlos Bueren s'encarrega de la defensa de Segur Ibérica i que el seu germà José Luis és el fiscal en cap de la Unitat de Suport de la Fiscalia General de l'Estat. Nix Universal va presentar un recurs a la darrera decisió de la fiscalia i encara no ha estat resolt.

IRREGULARITATS A LA BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Una derivada del cas va arribar la setmana passada als tribunals catalans. La cap del servei d'administració de la Biblioteca de Catalunya, Margarita Valverde, i el responsable de manteniment de la mateixa institució, Ferran López, van haver de comparèixer, el 27 de juny, al jutjat d'instrucció número 21 de la Ciutat de la Justícia després que Nix Universal es querellés contra elles acusant-les dels presumptes delictes de falsedat en document públic i omisió del deure de perseguir delictes, amb l'argument que

eren coneixedores de la suposada estafa de Segur Ibérica i no van actuar per impedir-la. En la seva declaració, van reiterar que no tenien coneixement de cap frau i que ho afirmaven basant-se en la documentació aportada, precisament, per la companyia de seguretat.

El cap de serveis de Segur Ibérica al Principat i les Illes entre 2005 i 2010 va reconèixer l'estafa

La rèplica de l'empresa informàtica d'Antonio Morgado és l'informe del bufet de detectius, que va detectar diverses irregularitats comeses per Segur Ibérica a la Biblioteca de Catalunya (com ara la contractació de falsos vigilants, la superació de les hores de treball establertes per conveni o la manca de respecte als descansos setmanals de les treballadores), i les declaracions davant de notari que va fer, el mes de maig, José Albuixech, cap de serveis de Segur Ibérica al Principat i les Illes entre el 2005 i el 2010. A la declaració consultada per aquest setmanari, Albuixech reconeix l'estafa i explica que era difícil detectar-la perquè "si el client

Vigilants de Segur Ibérica a l'estació de Renfe de l'Arc de Triomf de Barcelona / ROBERT BONET

contractava 100 vigilants, als quadrants hi apareixien 100 vigilants", però, a l'hora de la veritat, n'hi havia menys i es pagava un nombre inferior de nòmines. L'antic alt càrrec de la companyia afegeix que s'introduïen noms falsos com *vigilant X* o *vigilant Casper* al programa Visualplan per tapar els "descoberts", és a dir, l'absència ocasional d'alguna treballadora. Així doncs, presumptament es cobrava un servei que no s'havia prestat. José Albuixech afirma que les coordinadores de servei de Segur Ibérica participaven a la trama i obtenien un sobresou amb els diners extra que ingressava la companyia amb el presumpte frau.

CONTRACTES AMB LA GENERALITAT

Segur Ibérica és una de les moltes empreses de seguretat privada que contracta el

Un dels gegants del sector de la seguretat

Segur Ibérica, juntament amb Consorcio de Servicios, Segur Control i Segur Fuego, forma el Grupo Segur –el tercer conglomerat de seguretat privat més gran de l'Estat espanyol– i s'encarrega de la vigilància dels tonynaires estatals que pesquen a l'oceà Índic. Compta amb prop de 7.000 treballadores, segons la informació del seu portal corporatiu, i el seu president és José Luis Novalés, conseller delegat del grup a l'època en què l'actual ministre Morenés estava al capdavant de Segur Ibérica. El Grupo Segur és propietat de dos fons de capital risc, MHC Private Equity i Corfin Capital, que controlen el 94,5% del seu capital. A banda de diverses administracions públiques, la companyia té com a clients centenars d'empreses privades, algunes de les quals també haurien estat víctimes de la presumpta estafa, com l'automobilística Nissan o el RCD Espanyol. El sindicat de vigilants de seguretat Ates també ha presentat una querella contra Segur Ibérica, a la qual acusa de frau a la seguretat social i amenaces, coaccions, violacions als drets de les treballadores i persecució sindical.

L'enèsim cas de porta giratòria

La porta giratòria que connecta grans empreses privades i l'administració pública té un dels seus màxims exponents en Pedro Morenés. Quan Mariano Rajoy el va nomenar ministre de Defensa, Morenés no només presidia Segur Ibérica, sinó que també era el director executiu de l'empresa MBDA –dedicada al disseny, la fabricació i la venda de míssils terra-aire– i era representant d'Instalaza, companyia armamentística que produïa bombes de dispersió fins que l'executiu espanyol les va prohibir, el 2008, per complir amb la Convenció d'Oslo. És fàcil pensar que les bones connexions del ministre amb el sector provenien de la seva etapa com a secretari d'Estat de Defensa (1996-2000) i de Seguretat (2000-2002) durant els governs d'Aznar. Segur Ibérica va incorporar Morenés com a president el 20 d'octubre de 2011, el mateix dia, també va fitxar Anna Birulés com a consellera. La que va ser ministra de Ciència i Tecnologia (2000-2002) s'ha inflat d'ocupar càrrecs a grans empreses des de la seva etapa al govern i ha passat pels consells de Banc Sabadell, Irestal Group, Societat Catalana de Capital Risc i Mútua Pelayo, entre d'altres.

govern català. S'encarrega d'aquesta tasca a la Biblioteca de Catalunya des de 1993 i el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC) publicava, el 17 d'abril d'enguany, l'adjudicació dels serveis de vigilància dels centres de justícia juvenil L'Alzina, Til·lers, Montilivi, Can Llupià i Segre a la companyia per gairebé cinc milions d'euros. El primer centre també s'esmenta a la documentació que Nix Universal aporta a la querella, on s'assegura que algunes de les persones encarregades de "vigilar" els menors eren, en realitat, jardineres. En aquest cas, el suposat frau no arribaria als 3.000 euros. Diverses oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) o l'empresa de l'Ajuntament Barcelona de Serveis Municipals (B:SM) també haurien estat víctimes d'una estafa, segons denuncia la companyia informàtica. ◀

ESTIRANT DEL FIL

ESTAT ESPANYOL // DES DE 2009, SEGUR IBÉRICA ES LUGRA AMB LA PROTECCIÓ DELS TONYINAIRES A L'ÍNDIC, FINANÇADA PARCIALMENT AMB FONS PÚBLICS

El gran negoci de la 'lluïta' contra la pirateria a Somàlia

M. F.

@marcfontribas

El 2 d'octubre de 2009, un grup de pirates va segrestar el vaixell tonyinaires basc *Alakrana* davant les costes de Somàlia. El buc i la tripulació, formada per 36 persones, van ser alliberats 47 dies més tard, després que el govern espanyol pagués un rescat de 2,7 milions d'euros. El segrest de l'*Alakrana* va tenir diverses conseqüències, entre les quals destaquen la prorroga de l'operació Atalanta -impulsada mesos enrere pel Consell de la UE per lluitar contra la pirateria a les aigües de Somàlia- i l'autorització per part del govern espanyol de l'embarcament de vigilància armada als vaixells pesquers de bandera estatal. Empreses com Segur Ibérica van veure que, de cop, se'ls obria una nova via de negoci molt lucrativa. De fet, aquesta va ser la primera companyia beneficiada per la mesura de l'executiu, aleshores presidit per Zapatero, amb la signatura, a finals de 2009, d'un contracte amb els armadors per encarregar-se de la protecció de tretze bucs tonyinaires.

El govern espanyol va pagar 2,4 milions el 2011 per la seguretat dels bucs

La presència de vigilància de seguretat privada buscava protegir els negocis particulars de grans empreses pesqueres, però, des del primer moment, el seu cost ha estat parcialment assumit per les administracions públiques. Mentre els armadors paguen la meitat de la despesa, la resta es reparteix a parts iguals entre el govern espanyol i els executius autonòmics basc o gallec. Per fer-se una idea de les quantitats, el 2010, el Ministeri de Medi Ambient, Medi Rural i Marí va aprovar una subvenció de més d'1,9 milions d'euros per sufragar parcialment el cost de contractar la seguretat privada a bord dels tonyinaires, xifra que augmentaria fins gairebé els 2,4 milions el 2011. A més, l'executiu estatal també assumeix la despesa de la formació militar de la vigilància privada que s'embarca als bucs. Per a companyies com Segur Ibérica, el negoci és notable, tenint en compte que s'embutxaquen uns 9.500 euros mensuals per cada vigilant, però les treballadores reben un sou de 4.000 euros. Ras i curt, la societat que va presidir el ministre Morenés guanya diversos milions per desplegar unes desenes de treballadores

-el 2009 van ser 54- als vaixells espanyols que pesquen prop de Somàlia.

El segrest de l'*Alakrana* va obrir les portes a les empreses de seguretat privada, però la intervenció europea contra la pirateria a l'Índic arrenca el 8 de desembre de 2008, amb l'aprovació de l'operació Atalanta per part del Consell de la UE. El 23 de gener de 2009, el consell de ministres presidit per Zapatero va donar el vistiplau a la participació i el lideratge espanyol al desplegament militar a les costes de Somàlia, després de rebre, dos dies abans, un suport gairebé unànim del Congrés. A l'ambient, pesava el segrest, l'abril de 2008, del vaixell *Playa de Bakio*, que segons el Ministeri de Defensa havia posat de manifest "que la pirateria a Somàlia representava, "no només una amenaça per a la seguretat marítima internacional, sinó també per als interessos nacionals a la zona", fonamentalment representats per la flota pesquera tonyinaires.

PROTECCIÓ D'INTERESSOS PRIVATS

L'octubre passat, el Centre Delàs va publicar un informe molt exhaustiu que analit-

zava la participació militar espanyola i internacional a la costa somali, on es conclou que l'operació Atalanta no ha servit per reduir el nombre d'atacs de pirateria. El document, titulat *Pirateria a Somàlia: excusa o oportunitat geopolítica?*, lamenta que s'hagin descartat altres vies d'aproximació al problema, com mesures diplomà-

Organitzacions com el Centre Delàs reclamen la retirada militar espanyola de la regió i que es deixin de finançar interessos privats

tiques, el foment de la pesca responsable o la rendició de comptes del dany causat a Somàlia per la intrusió estrangera. L'informe enumera motius per rebutjar la intervenció militar occidental contra la pirateria, com ara que busca satisfer els interessos dels països participants -els beneficis pesquers en el cas espanyol- i no els de la població somali; que la ingerència

El vaixell pesquer 'Alakrana', protegit per la fragata 'Canarias', camí de les Seychelles després de ser alliberat / MINISTERIO DE DEFENSA DE ESPAÑA

estrangera ha suposat un espoli de recursos i amenaça la sobirania alimentària del país de la banya de l'Àfrica; que no s'ha reconegut ni hi ha responsables de la més que probable pesca il·legal espanyola a l'àrea, o que s'està provocant una revitalització armamentística a Somàlia, un Estat que -com ja va passar amb l'Iraq fa uns anys- s'està convertint en un "nou paradís per a les empreses privades de seguretat".

Només entre 2009 i 2011, el govern espanyol ha gastat més de 250 milions d'euros per finançar la seva participació a l'operació Atalanta i tot indica que la xifra es continuarà disparant els propers anys. El que inicialment era una missió de dotze mesos s'ha anat prorrogant i, actualment, ja té la continuïtat garantida fins, almenys, el desembre de 2014. Mentre organitzacions com el Centre Delàs reclamen la retirada de tota la participació militar espanyola a la regió i que es deixin de finançar els interessos privats -la protecció dels tonyinaires- amb fons públics, empreses com Segur Ibérica es freqüen les mans quan veuen que les seves opcions de negoci es multipliquen. ♦

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

Viure sense adreça: el nombre de persones sense llar a Barcelona s'ha doblat durant els darrers cinc anys de crisi

8-9

La Generalitat preveu construir una àrea residencial en una zona contaminada de Cerdanyola

OKUPACIÓ // CATALUNYA CAIXA VOL EL DESALLOTJAMENT DE L'ANTIGA OFICINA, PERÒ EL PROCÉS JUDICIAL ENCARA ESTÀ PARALITZAT

El Banc Expropiat de Gràcia, sucursal de la solidaritat

Marc Rude

@MarcRude

Un espai alliberat situat a ple centre de la vila. El Banc Expropiat del barri de Gràcia de Barcelona és una sucursal abandonada de Caixa Tarragona que s'ha convertit, des de fa dos anys, en un punt de trobada de la gent del barri. Entrem a un *banc* que transforma el significat de la paraula que li dona nom i, a través d'iniciatives com una botiga de roba gratuïta, conrea la solidaritat entre el veïnat gracienc. El local acull prop d'una dotzena de tallers i és l'espai de treball de diversos col·lectius. No obstant això, Catalunya Caixa -que va absorbir Caixa Tarragona i, després, va ser rescatada amb diner públic- reivindica la propietat legal de l'espai. L'entitat financera, nacionalitzada el de setembre de 2012, ha denunciat l'okupació als jutjats. L'1 de juliol havia de començar el periple judicial que pot conduir a un desallotjament, però, el 30 de juny, inesperadament, es va saber que el procés quedava en suspens. De totes maneres, la notícia ja havia generat indignació al barri i les accions de sabotatge a les sucursals de l'entitat sota el lema *Que Catalunya Caixa retiri la denúncia!* han estat un autèntic ull de poll per a l'ens.

UN ESPAI NECESSARI PER AL BARRI

L'espai va ser okupat l'octubre de 2011, després d'una manifestació, amb la intenció de fer-lo servir de manera temporal. Diverses persones, però, en van recollir el testimoni i el projecte va prendre força i s'hi van anar sumant cada vegada més individualitats i col·lectius. Ara mateix, qualsevol persona es pot acostar al Banc i participar als tallers oberts i gratuïts de català, castellà, anglès, francès, pintura, costura, teatre, dansa, ioga... Sovint, també s'hi fan activitats culturals, xerrades i cinefòrums. Diversos grups i

assemblees de tot tipus disposen d'un espai per treballar i difondre el seu missatge. L'oferta es complementa amb serveis com una concorreguda botiga de roba gratuïta, una biblioteca, una àrea de joc per a la mainada i accés lliure a Internet. "Tot s'organitza de manera horitzontal i sense diners pel mig", ens explica una de les noies que participa a l'assemblea de gestió: "El material de què disposem -cadres, neveres, retoladors...- ens l'ha portat la gent del barri".

"Jo crec que diverses condicions, com la localització cèntrica, el fet que és un banc i el moment en què es va okupar, han afavorit que la iniciativa tinguí una gran acollida", comenta. "El més important i on totes coincidim és en el fet que s'ha aconseguit trencar la barrera que separava el gueto de l'okupació de la resta del barri. Al Banc, cada dia hi en-

tren desenes de persones, des de la veïna de vuitanta anys a les criatures que es passen la tarda jugant mentre els pares visiten la botiga gratuïta o participen a algun taller".

SOLIDARITAT HORIZONTAL

Al Banc Expropiat, la gent de Gràcia s'hi troba per intentar resoldre per si mateixa les problemàtiques que l'afecten. És el cas de la Xarxa d'Aliments i el grup de treball d'Habitatge. La proposta més popular entre el veïnat és la botiga de roba gratuïta. Dotzenes de persones s'hi acosten cada dia per donar i agafar peces; gestionar-la requereix una atenció constant. "Joestic aquí cuidant una mica la roba que ens porten, ordenant-la...", ens explica una dona gran que carreteja una gran bossa. "La botiga gratis té molt d'èxit; també hi vénen moltes persones que viuen al carrer i poden agafar

mantes, canviar-se... (...) De pas, la gent també pregunta quan hi haurà protestes per donar suport als projectes del barri", continua. Es fomenta una solidaritat basada en l'empoderament i l'autogestió, al marge de la "concepció caritativa i assistencialista d'institucions estatals i religioses". Així s'intenta trencar amb "les injustícies d'aquest sistema desigual i miserable on els diners són la mesura de tot".

LA RESISTÈNCIA DÓNA FRUITS

Tot i que les activistes del Banc van decidir no presentar-se al judici, s'han assabentat que el procés ha quedat paralitzat temporalment. El Banc Expropiat ha fet saber la notícia amb un comunicat: "Avui estem contents, avui ens sentim fortes (...) Ho hem fet entre totes, des de l'autonomia, el suport mutu, la desobediència, l'autogestió i l'acció directa".

"El Banc ha permès trencar les barreres del món de l'okupació"

DE QUI ÉS LA PROPIETAT?

El Banc Expropiat és propietat de Catalunya Caixa, una entitat propietat de l'Estat. El desembre passat, va ser nacionalitzada. El procés començà amb l'esclat de la crisi financera i la reconversió de les caixes en bancs. Com a resultat de l'absorció de Caixa Tarragona i Caixa Manresa per part de Caixa Catalunya, l'estiu de 2010 va néixer Catalunya Caixa, que després es transformaria en Catalunya Banc SA. La *reestructuració* va provocar el tancament massiu de sucursals i l'acomiadament de 1.300 persones. Tot plegat, per tancar el forat que van deixar el col·lapse de l'economia del toxo i 1.250 milions d'euros invertits en participacions preferents. L'esvoranc es va tancar amb diners públics a través de dos grans rescats que sumen més de 3.000 milions d'euros, fins a la nacionalització per part del Banc d'Espanya. ♦

Gala del Primer Concurs d'Empastifades de Caixers i Oficines Bancàries, organitzat pel Banc Expropiat / VÍCTOR SERRI

AIXÍ ESTÀ EL PATI

HABITATGE // EL NOMBRE DE PERSONES SENSE LLAR A BARCELONA S'HA DOBLAT DURANT ELS DARRERS CINQ ANYS DE CRISI ECONÒMICA

Viure sense adreça: causa i conseqüència de l'exclusió social

Albert Sales i Campos*

@albertsc79

Rodamón, pòtol o vagabund són paraules que, tradicionalment, s'utilitzaven -i encara s'utilitzen- per fer referència a les persones que no tenen un lloc de residència i que passen gran part del seu temps al carrer. Aquesta terminologia, sovint usada de manera despectiva, traça una línia divisòria entre la gent amb una vida *normalitzada* i les persones que van d'un recurs social a un altre sense accedir a cap de les dues vies essencials per construir un estil de vida acceptat i coherent amb la societat majoritària: una ocupació i, sobretot, un habitatge. La línia que separa la gent sense llar del conjunt de la ciutadania és una frontera imaginària feta de prejudicis i fonamentada en la idea que és impossible que una *persona normal* es quedi al carrer i que la que hi va a parar té problemes amb l'alcohol o les drogues o ha portat una mala vida.

MÉS ENLLÀ DE LES ETIQUETES

Cal apropiat-se a la realitat quotidiana de qui pateix el carrer, amb ganes de veure què hi ha més enllà de les idees preconcebudes, per descobrir la diversitat que s'amaga rere les etiquetes. Els camins que han seguit les persones sense llar per arribar a la situació en què es troben són molt diversos. Viure al carrer és una conseqüència de l'exclusió social, però també n'és causa. No només es tracta de no tenir un lloc per dormir. Viure sense llar significa no disposar d'un espai on guardar les teves pertinences, on desenvolupar les relacions personals i íntimes, on descansar amb certa sensació de seguretat. És viure amb una sensació constant de provisionalitat, sense generar relacions socials estables, sense rutines, sense adreça i amb molt poques possibilitats de reconstruir una xarxa de suport i de solidaritat.

REALITAT AGREUJADA PER LA CRISI

La barrera imaginària entre la població *normalitzada* i les persones sense llar ha facilitat que tradicionalment es desvinculés el *sensellarisme* dels problemes d'accés a l'habitatge. A la societat de l'abundància i del crèdit, era difícil transmetre

que s'estava produint una extensió dels riscos davant les situacions de pobresa i, per descomptat, era gairebé impossible que la *ciutadania de bé* acceptés la idea que el risc de quedar-se sense llar s'estava estenent a capes cada cop més àmplies de la població. L'explosió de la crisi de les hipoteques i la successió d'execucions hipotecàries i desnonaments ha trencat amb la sensació d'invulnerabilitat davant l'exclusió residencial de bona part de l'opinió pública. La situació encarnada per les persones que pernocten a l'espai públic requereix la fallida de molts més elements de protecció social que el de l'accés a l'habitatge i és cert que una família que pateix un desnonament no necessàriament ha d'esdevenir sense llar de manera immediata, però l'empobriment generalitzat de la població i les tensions socials que s'acumulen a les llars i les xarxes familiars i de suport estan contribuint a un increment constant de les persones que necessiten ajuda per no acabar havent de dormir en un portal o un caixer automàtic.

A Catalunya l'accés a l'habitatge va esdevenir un privilegi molt abans de l'esclat de la crisi

L'exclusió de l'habitatge no és un fenomen nou ni té el seu origen en l'anomenada *crisi de les hipoteques*. A Catalunya, l'accés a l'habitatge va esdevenir un privilegi fora de l'abast d'una part important de la població molt abans de l'esclat de la crisi. L'any 2006, el relator especial de les Nacions Unides sobre el Dret a un Habitatge Adequat, Miloon Kothari, va visitar l'Estat espanyol i va emetre un informe en què arribava a la conclusió que el dret a l'habitatge havia estat vulnerat sistemàticament amb la col·laboració i la connivència de les administracions públiques.

SENSE HABITATGE DIGNE

Un accés al crèdit hipotecari extremadament fàcil i unes polítiques públiques (com l'aplicació de la llei d'arrendaments urbans) que potenciaven el mercat d'habitatges de compra i convertien el lloguer en una opció insegura i poc rendible generava problemes d'accés importants.

Les capes de població amb menys ingressos no es podien plantejar fer front a les exigències d'una hipoteca per moltes facilitats que oferissin les entitats bancàries. Entre aquests grups socials, hi havia molt jove -que ja patia el deteriorament de les condicions laborals- i persones adultes amb itineraris laborals inestables o en situacions de desocupació recurrents. Entre aquest segon grup, les dificultats per establir la situació residencial s'afegien a altres factors d'exclusió social i incrementaven el risc de trobar-se sense llar. Si, l'any 1997, les llars que contreien un deute hipotecari dedicaven un 37,6% dels seus ingressos a satisfer les quotes de la hipoteca, el 2007, la proporció havia augmentat al 51,2%.

L'any 2008, l'informe *Itineraris i factors d'exclusió social*, impulsat per la Síndica de Greuges de Barcelona, va analitzar les trajectòries personals cap a l'exclusió social de més de 300 persones

El març de 2013, prop de 870 persones dormien als carrers de Barcelona
/ ROBERT BONET

de la ciutat. La investigació evidenciava que les persones que patien formes severes d'exclusió social s'havien trobat barres constants per a l'accés a un habitatge digne durant la seva vida a causa de la seva escassa capacitat financera i del fet de no disposar de suport o de patrimoni familiar per accedir a una propietat immobiliària. Si la pobresa pot fer que una persona no pugui accedir a un habitatge, no poder tenir una llar en condicions pot condemnar-la a l'exclusió més severa.

EL DOBLE DE SENSE LLAR

Segons l'informe publicat a finals de juny per la Xarxa d'Atenció a les Persones Sense Llar de Barcelona, la nit de l'11 al 12 de març de 2013, s'estima que prop de 870 persones dormien als carrers de la ciutat, un 47% més que l'any 2008. Als assentaments i les estructures precàries, el que en altres temps havíem anomenat

"Tothom pot trobar-se al carrer sense res. És més fàcil del que sembla"

Isabel. 28 anys. Quatre anys vivint als carrers de Barcelona

Albert Sales i Campos*

@albertsc79

Quan vas dormir al carrer per primera vegada?

Tenia 21 anys i acabava de trencar amb la parella amb qui havia estat convivint des dels 18. No tenia on anar i vaig passar la nit a l'estació de Sants.

No podies anar a casa d'alguna familiar o amiga?

El que era el meu company i jo havíem arribat de la Corunya tres anys abans. Els primers mesos vam estar sobrevivint fent feinetes a l'hostaleria per pagar una habitació rellogada. Després, ell va trobar una feina més o menys estable. Jo vaig continuar fent petites coses... però la nostra vida social era molt reduïda... especialment la

meva... La família que em queda és a Galícia. De fet, el meu pare encara hi viu. Però mai no li he demanat ajuda. Quan ja no vaig poder aguantar la situació de parella, el que em va semblar més natural va ser sortir al carrer i buscar-me la vida.

Vas trigar molt a trobar un lloc per viure?

Vaig estar algunes nits al carrer. Tres o quatre. Després, vaig anar a un alberg de l'Ajuntament. Necessitava dutxar-me i pensar què fer amb la meua vida. Vaig estar alternant l'alberg i el carrer unes setmanes... A poc a poc, la ruptura i les tensions acumulades durant tres anys de malviure van sortir. Vaig caure en una depressió molt forta i vaig acabar passant diverses setmanes al carrer.

Com vas remuntar aquesta situació?

Amb ajuda. M'havia tancat en mi mateixa, però necessitava contacte amb persones normals. Vaig començar a anar al centre obert d'una entitat del Raval per utilitzar les dutxes. Dues voluntàries em van convèncer per deixar-me acompanyar al metge.

"Vaig caure en una depressió molt forta i vaig acabar passant diverses setmanes al carrer"

Has tingut problemes amb les drogues o l'alcohol?

No prenc drogues... D'alcohol, sempre n'he begut, però no crec que tingués un

problema. El temps que vaig passar al carrer sí que vaig beure molt. Quan vaig començar a medicar-me per la depressió, també em van ajudar a no beure excessivament. En aquella ocasió, no crec que l'alcohol em portés al carrer. La segona vegada sí que vaig beure molt. Estava vivint en un pis d'una entitat, tenia una feina als matins a primera hora. Netejava unes oficines, d'on treia un petit sou. Vaig començar a beure massa. El dia era molt llarg... Vaig acabar un altre cop al carrer.

I en aquests moments, on estàs vivint?

Un altre cop en un pis d'una entitat. Fa un any i mig que comparteixo el pis amb dues dones més. He tingut dues feines i ara estic aturada, però estic molt animada i amb ganes d'enfrontar-me a la vida. ♦

barraques, l'estimació era de 595 persones, bona part de les quals sobreviuen en naus industrials abandonades del Poblenou i es dediquen a recuperar i vendre ferralla. Als recursos de les entitats socials i de l'Ajuntament, aquella nit, hi van dormir 1.468 persones, un 23% més que el 12 de març de 2008. Per fer front a aquest increment, les entitats socials i l'Ajuntament han incrementat les places disponibles en recursos residencials. A escala municipal, a més, existeix una xarxa d'atenció que aposta per la qualitat i per la diversitat de modalitats d'atenció

tributives de la seguretat social, els serveis sanitaris o la regulació del mercat de l'habitatge.

UNA REALITAT AMB CARES NOVES

Les anomenades *polítiques d'austeritat* i la conseqüent retirada o reducció d'ajudes i subsidis a la població més vulnerable, la rêmora d'unes polítiques d'habitatge nefastes i una recessió que encara té molt recorregut per davant fan preveure un flux constant de persones noves que s'hauran d'enfrontar al *sensellarisme*. Al mateix temps, sense accés a rendes del treball i sense ajudes ni rendes mínimes, les perspectives de sortida de l'exclusió es compliquen.

En la trajectòria cap a la situació de sense llar, cada vegada hi tenen més importància els problemes econòmics i la incapacitat de fer front al pagament de l'habitatge. No hi ha un perfil de persona sense llar, cap retrat robot que reforci els estereotips. La realitat diversa de les persones sense llar requereix diversitat en les aproximacions socials i educatives. Si la necessitat més important d'una persona és l'habitatge, s'han de cercar mecanismes que prioritzin proporcionar-li un habitatge digne, on pugui gaudir de privacitat i intimitat per reconstruir el propi projecte vital. ♦

* Albert Sales és professor de Sociologia a la UPF i la UdG i és autor de l'informe 'Diagnosi 2013. La situació de les persones sense llar a la ciutat de Barcelona i l'evolució dels recursos del XAPSL'

La realitat diversa de les persones sense llar requereix diversitat en les aproximacions socials i educatives

a les persones sense llar. Però l'exclusió residencial és un problema que requereix intervencions que superen l'àmbit municipal. Si bé el nostre sistema de serveis socials deixa en mans de l'administració municipal gairebé totes les competències en matèria de serveis a les persones, les polítiques d'atenció a les persones sense llar sovint sobrepassen l'àmbit administratiu i geogràfic municipal. Factors clau per comprendre les situacions d'exclusió que viuen les persones sense llar es troben en les polítiques migratòries, el disseny de les prestacions no con-

AIXÍ ESTÀ EL PATI

TERRITORI // EL CENTRE DIRECCIONAL DE Cerdanyola del Vallès ha estat declarat nul pel TSJC en dues ocasions i s'ha vist esquitxat pel cas Pretòria

El govern edificarà a una zona contaminada pels abocadors

Olga Margalef
@La_Directa

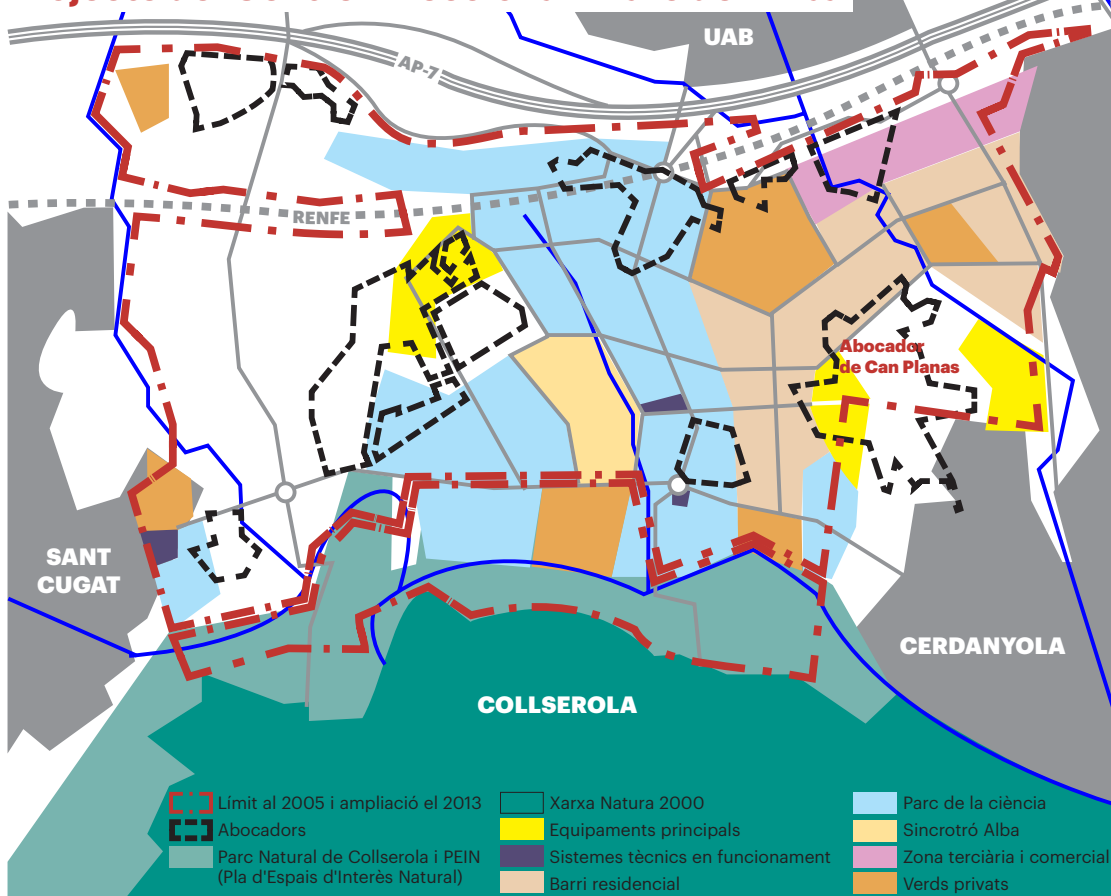
La Generalitat pretén aprovar, el 10 de juliol, el Pla Director del Centre Direccional-Parc de l'Alba de Cerdanyola del Vallès, un macroprojecte urbanístic per construir pisos, parcs, polígons industrials i centres de recerca a la plana del Castell d'aquest municipi vallesà. El centre direccional -on ja hi ha en marxa el sincrotró Alba- és polèmic per les implicacions ambientals que comporta, ja que es vol urbanitzar una superfície on, fins ara, hi ha hagut disset abocadors actius. Però també pels successius entrebancs jurídics i els moviments especulatius que ha protagonitzat, amb dues sentències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) que van tombar els plans parcials i la implicació d'empresaris i polítics al cas Pretòria per presumptes delictes de suborn a funcionari i trànsit d'influències, entre d'altres.

El macroprojecte ha comptat amb el vistiplau de tots els partits que han governat des del restabliment dels Ajuntaments democràtics l'any 1980 (PSC i ICV-EUiA en pacte de govern amb CiU i ERC) i ja ha costat 90 milions d'euros a l'erari públic, finançats a través d'un préstec facilitat per Dexia Sabadell (filial del Banc Sabadell), que el cobrirà amb uns interessos de dos milions d'euros anuals. Després de més d'una dècada de modificacions del pla parcial i 29 estudis tècnics -la majoria dels quals han posat pegues a la urbanització de la zona per l'elevada contaminació registrada-, el govern de la Generalitat sembla decidit a tirar pel dret.

El macroprojecte ha comptat amb el vistiplau de totes les formacions polítiques que han governat des de 1979

L'associació ecologista Cerdanyola Via Verda reclama que la zona afectada pel pla romangui sense urbanitzar i es restauri convenientment perquè esdevingui un corredor ecològic prou ample entre el Parc de Collserola i Sant Llorenç del Munt. També denuncien que s'està projectant una enorme zona residencial -tot

Projecte del Centre Direccional - Parc de l'Alba

FONT: Avanç del Pla director urbanístic del Centre direccional de Cerdanyola del Vallès (Febrer de 2013)

i que es comptabilitza que, al municipi, hi ha 3.542 habitatges buits (dades del cens de 2011 de l'Institut Nacional d'Estadística), a més d'edificis d'oficines sencers desocupats al voltant de la B-30 que podrien ser aprofitats. Consideren que el projecte és inviable econòmicament -ja que el municipi es troba fortament endeutat com a partícip del Consorci- i critiquen la manca de participació ciutadana en el plantejament del pla director.

ABOCAMENTS INCONTROLATS PER L'ADMINISTRACIÓ

La plana del Castell s'estén entre els municipis de Sant Cugat i Cerdanyola del Vallès. Al nord, limita amb l'AP-7 i la Univer-

sitat Autònoma de Barcelona i, a l'extrem meridional, amb el Parc de Collserola. Antigament, les activitats econòmiques principals de la zona eren la producció agrícola i l'extracció d'argila, però, a partir dels anys 60, les antigues pedreres van començar a usar-se com a abocadors de manera incontrolada. Dels disset abocadors, el més destacat és el de Can Planas, on es van abocar al voltant de 25 milions de m3 de residus -que van omplir un volum equivalent a divuit camps de futbol i una profunditat mitjana d'un edifici de cinc plantes- des dels anys 70 fins a la seva clausura, l'any 1995. L'administració pública va passar a gestionar l'abocador l'any 1982 a través de l'Entitat Metropolità

tana de Serveis Hídrics i Tractament de Residus (EMSHTR), que va permetre el dipòsit de 180.000 tones de residus provinents de la fosa d'alumini, altament tòxics, entre altres materials de tipologia diversa amb concentracions elevades de metalls pesants i hidrocarburs, sense la deguda gestió ambiental.

URBANITZAR UN ABOCADOR

Fa més d'una dècada que el Consorci Urbanístic pel Centre Direccional és l'entitat encarregada d'elaborar els successius plans parcials per dur a terme la urbanització de la plana del Castell de Cerdanyola. L'espai ja figurava com a pedra angular del Pla General Metropolità

(PGM) de l'any 76 i la seva transformació es va reprendre durant el 2000 amb la planificació del centre direccional i els successius plans parcials. El primer, de 2002, va ser aprovat pel Consorci i el PSC, aleshores al govern municipal. El segon, de l'any 2005, va ser modificat per ICV-EUiA amb l'objectiu d'ampliar la zona verda com a corredor ecològic. El pla es va aprovar tot i que l'Ajuntament coneixia les afectacions de l'antic abocador sobre l'aigua que circulava pel subsòl, amb el descobriment de líquids contaminats provinents de l'abocador a tocar de la riera de Can Magrans l'any 2004.

El 2007, el consorci va encarregar un informe tècnic a l'empresa IDOM per minimitzar l'impacte ambiental de l'abocador i poder urbanitzar-ne la superfície. L'informe acreditava que el sòl, l'aigua i els gasos mostrejats al perímetre de l'abocador tenien uns percentatges de contaminants que se situaven per sobre dels valors de referència i pressupostava diverses opcions per gestionar-los. L'Ajuntament, el consorci i l'Agència Catalana de Residus van decidir adoptar una mesura de 35 milions d'euros i impermeabilitzar un dels sectors amb barreres subterrànies, però l'obra mai no es va arribar a dur a terme.

ESCLATA EL CAS PRETÒRIA

Va haver-hi més impediments. L'octubre de 2009, va esclatar el cas Pretòria. L'Audiència Nacional va imputar alguns empresaris, com el promotor immobiliari Lluís Casamitjana, que tenia interessos directes en la venda de solars propietat de la constructora Espais a l'Incasòl a la mateixa plana del Castell. Lluís Prenafeta, exsecretari de presidència de la Generalitat a l'època de Jordi Pujol, va reconèixer a l'Audiència que havia contactat amb la direcció del partit per facilitar una entrevista entre la regidora convergent Consol Pla i l'empresari, a instàncies del segon. Prenafeta també està imputat a la causa per un presumpte delicte de tràfic d'influències, entre d'altres. Fruit de les investigacions, també es va imputar a l'aleshores gerent de l'Incasòl Emili Mas Margarit (PSC). La causa oberta contra Lluís Casamitjana i Emili Mas ha estat arxivada i sobreseguda i tots dos han estat desimputats pel jutjat central d'instrucció número 5 de Madrid.

L'any 2007, un informe va acreditar uns percentatges de contaminants per sobre dels valors de referència

El revés que semblava definitiu va arribar el 2010, quan el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya va declarar nuls ambdós plans parcials (2002 i 2005) per l'incompliment de normativa relativa als efectes sobre el medi ambient, entre altres irregularitats de forma del pro-

jecte. Després que l'Ajuntament i el consorci recorreguessin les sentències, el Tribunal Suprem ha ratificat la referent al pla de 2002 i s'està a l'espera que es pronunciï sobre la de 2005 imminentment.

CIU RESCATA EL CENTRE DIRECCIONAL

El pla vigent va quedar suspès, però, el 24 de desembre de 2012, només tres dies abans de ser rellevat de la Conselleria de

"L'abocador de Can Planas és extremadament perillós"

Entrevista amb Rosa Guallar, membre de Cerdanyola Via Verda i exregidora de Medi Ambient

/ ENRIC CATALÀ

Rosa Guallar és membre de l'entitat ecologista Cerdanyola Via Verda i milita a Compromís per Cerdanyola. L'any 2003, va participar a la llista de ICV-EUiA per les eleccions municipals com a independent. En aquells comicis, el PSC va perdre l'alcaldia per deixar pas a Antoni Morral (ICV-EUiA), que va governar conjuntament amb CiU i ERC. Guallar va exercir de regidora de medi ambient durant dos anys i mig, fins que va dimitir per les fortes desavinences amb el model de gestió de l'abocador de Can Planas i del Centre Direccional-Parc de l'Alba.

Després d'haver estat regidora de Medi Ambient durant dos anys, com valors el paper de l'Ajuntament al projecte del centre direccional i la gestió de l'abocador de Can Planas?

El govern de Cerdanyola sempre ha mostrat dues cares. Una que fa veure que es preocupa pels problemes ambientals i l'altra que actua defensant els interessos del consorci, que sembla voler aprovar el projecte a qualsevol preu. A tall d'exemple, et diré que el govern municipal vam conèixer realment la gravetat de la situació de Can Planas l'any 2004, després de descobrir els llixiviats contaminants provinents de l'abocador que afloraven a la riera de Can Magrans. Davant d'aquest fet, des del primer moment, la voluntat expressa de l'alcalde va ser amagar-ho. No es va voler informar la ciutadania amb el pretext de

no generar alarma social, però ni tan sols es va informar la totalitat del govern. ERC, per exemple, que aleshores tenia competències en salut pública, no en tenia constància. A mi mateixa, no se'm permetia respondre les preguntes que es fessin sobre el tema durant el ple municipal.

Quin és l'estat de l'abocador de Can Planas? Què proposeu des del moviment veïnal i ecologista?

Tot abocador ha de tenir un pla de gestió postclausura definit. En el cas de Can Planas no existeix ni ha existit mai. Els gasos generats s'alliberen a l'atmosfera i els llixiviats contaminants circulen pel subsòl. El darrer informe tècnic, encarregat per justificar la construcció als límits i els voltants de l'abocador, va costar 400.000 euros i no va al fons de la qüestió. Nosaltres exigim que *qui contamina pagui* i l'Ajuntament vol compaginar l'abocador amb el pla urbanístic a qualsevol preu, impermeabilitzant la superfície, extraient aigua de la zona de manera perma-

nent, instal·lant-hi xemeneies, etc. Des de Cerdanyola Via Verda, pensem que l'abocador és extremadament perillós. Fa anys que reclamem que es descontaminin del tot i no s'hi construeixi res a sobre ni al voltant.

Segons l'INE, a Cerdanyola hi ha uns 3.542 habitatges buits (cens 2011), i segons l'avanç del Pla Director es vol aprovar la construcció d'una gran zona residencial al voltant de Can Planas. Quins interessos hi pot haver al darrera de la urbanització?

Nosaltres creiem que des de l'Incasòl (propietari de la major part de les parcel·les) es va ordinar un negoci dissenyat en un context econòmic molt diferent a l'actual, en plena bombolla immobiliària, en el qual les terres contaminades van ser taxades a preu de sòl net. Ara volen aprovar-lo tal com s'havia plantejat en un principi. Aquest pla suposa que els terrenys, tal com van ser taxats entre 2003 i 2006, constitueixen actius financers importants pel seu hipotètic valor (tant per a l'Incasòl com per als propietaris privats). Si el pla no s'aprova, aquests actius desapareixen i la trama multimilionària s'esfondraria. És un Pla que no obeeix a cap necessitat social sinó purament financera. En aquest moment el 90% del sòl és de propietat pública i s'ha generat un deute públic de més de 90 milions d'euros. ◀

Recentment, a la comissió parlamentària de Territori i Sostenibilitat del 12 de juny, la diputada Meritxell Roigé (CiU) va declarar que el projecte estava molt avançat i, alhora, va detallar l'entesa existent entre el govern del consistori (PSC i ICV-EUiA) i l'Incasòl. La diputada convergent va afegir que, el dia 10 de juliol, es preveu aprovar el pla director definitiu als Serveis Territorials d'Urbanisme de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). ◀

CARA A CARA

Fins on pot créixer una cooperativa?

Les cooperatives han de competir en un context on grans empreses de capital, amb centenars de treballadors, poden reduir costos fins a extrems impensables. La dimensió de l'empresa pot ser un factor clau per la seva supervivència en un mercat capitalista. Per altra banda, el cooperativisme es fonamenta en el seu caràcter democràtic i sovint en un model de consum i comerç alternatiu, propi de petites empreses que requereixen una major implicació de totes les persones sòcies. El debat sobre la mida de la cooperativa en facturació i personal és molt rellevant en un context com l'actual.

La democràcia és un caldo de cultiu

Jordi Via i Alba Gómez.
Sòcies de la cooperativa Arç
@Alba_gig

La cooperativa és, per tradició i per figura jurídica, un grup. Si gratem el seu sentit etimològic, és una empresa autoorganitzada i democràtica. Però a la pràctica, a ningú se'ns escapa que el grau de democràcia pot oscil·lar.

Petit no és sinònim de democràtic. Alguns estudiosos de l'empresa (com Morales Guitiérrez, 1998) demostren que les organitzacions petites tendeixen a ser més democràtiques, menys burocràtiques i jeràrquiques que les grans. Ara bé: pel simple fet de ser petita, una organització no és, de facto, democràtica. Hi ha cooperatives grans que superen els esculls de la seva dimensió i exerceixen processos democràtics admirables. Així mateix, hi ha cooperatives molt petites que poden funcionar de manera molt jeràrquica. Si l'organització d'una empresa no facilita la qualitat democràtica, aquesta mai serà democràtica, tinguí la dimensió que tingui.

Cal crear unes condicions concretes per facilitar la participació quantitativa i qualitativa de les sòcies

El projecte Arç està integrat per dotze cooperativistes organitzades a partir de criteris cooperatius. Com es prenen les decisions? Les de caràcter organitzatiu i estratègic a través de l'assemblea de treballadores, i les de caràcter tècnic, en àrees funcionals coordinades pel Comitè de Direcció. Per a Arç, la participació no queda circumscriu a l'assemblea: això seria exercir una democràcia formal, però no real. Les cooperativistes dissenyen, cada any, un pla de gestió i defineixen conjuntament els reptes de l'empresa. Participen, d'una banda, en la definició del seu lloc de treball, i de l'altra, en la gestió de l'empresa. Però perquè aquest procés sigui efectiu disposen

d'informació adequada, de formació contínua i d'un bon marc de presa de decisions.

El caldo de cultiu. Per facilitar la participació quantitativa i qualitativa de les sòcies cal crear unes condicions concretes dins l'organització, una mena de caldo de cultiu. La primera és l'actitud col·laboradora. L'organigrama més democràtic fallarà si les persones que l'encarnen no volen o no saben participar. Per això, ens haurem de preguntar: "Estem disposades a que els altres ens modifiquin?". Una altra condició important és la cohesió del grup. Moltes expertes coincideixen que com més afectius són els vincles entre les sòcies, més excel·lent és l'empresa. Les organitzacions petites, a priori, es cohesionaran amb més facilitat que les grans perquè són més manejables i permeten una informació més fluida. Per això, no és casual que cada dia més empreses grans s'estructurin a partir de grups petits.

El lideratge no és poder. Els riscos de les cooperatives petites estan molt relacionats amb el lideratge. Si aquest recau sobre una sola persona, els processos es tornen jeràrquics. Però el lideratge no és perjudicial quan és policèntric i no autoritari. ◀

La importància de la mida

Clara Puigventós
Directora General de la cooperativa Encís
@clarapuigventós

La mida importa? En realitat importa en funció del que vulguis fer amb ella. La mida d'una cooperativa haurà de ser la que li permeti assolir els objectius que s'ha proposat, per tant la seva grandària mai ha de ser una finalitat en si mateixa, sinó un mitjà.

Una cooperativa és una empresa social, i com a tal no està fora

de les regles que dicten els mercats i els seus competidors. Això fa que la mida de la teva cooperativa hagi de ser la que et permeti competir en els mercats en els que operes. És en aquest sentit que a Encís considerem que encara som petits, perquè el nostre mercat es va fent gran i necessitem ampliar els nostres territoris d'actuació. El nostre mercat tradicional

està en recessió i els nostres competidors són cada vegada més grans, doncs hi ha hagut una gran concentració empresarial i un transvasament d'empreses que fins ara no havien operat en el nostre mercat. Els nostres clients ens demanen poder donar respostes més globals. El nostre repte és convertir-nos en una organització prou flexible i plàstica que ens permeti gestionar des de la proximitat i petitesa i pensar estratègicament des de la globalitat i la grandà-

ria. Aquí es troba l'excel·lència empresarial.

Segons la nostra missió fundacional "treballem pel creixement de les persones, construint comunitat"; la finalitat de la nostra cooperativa és treballar per la transformació social. Així doncs quan més grans siguem, major incidència tindrem a la societat.

El moviment cooperatiu ha estat immers en el debat de si créixer posava en risc la missió i els valors del projecte, de si continuàvem sent cooperativa si érem més de 50 socis... Penso que aquest debat està superat; la situació actual ha fet que entenguem que hi cabem tots, que ens necessitem tots, que tots els models i eleccions són correctes. Els projectes locals i especialistes poden conviure amb els grans i globals. No parlem de contraposició sinó de suma, i l'existència de models de referència d'èxit -que necessàriament han de ser grans perquè tinguin incidència i repercussió mediàtica i social- ajuden a totes les empreses cooperatives a difondre el nostre model alternatiu.

Hem après a utilitzar les eines que utilitzen les empreses mercantils sense por de ser etiquetats

Hem après a utilitzar les eines que utilitzen les empreses mercantils sense vergonya ni prejudicis, sense por a ser etiquetats de menys cooperatius, ens hem fusionat, hem guanyat musculatura financera, hem creat fons d'inversions, tenim grups cooperatius, cooperatives de segon grau, associacions d'interès econòmic, xarxes de cooperatives... la diferència rau en que tots aquests instruments els posem a treballar per un model d'empresa democràtica, amb valors, i que defensa un model econòmic centrat en les persones i no en el capital. ◀

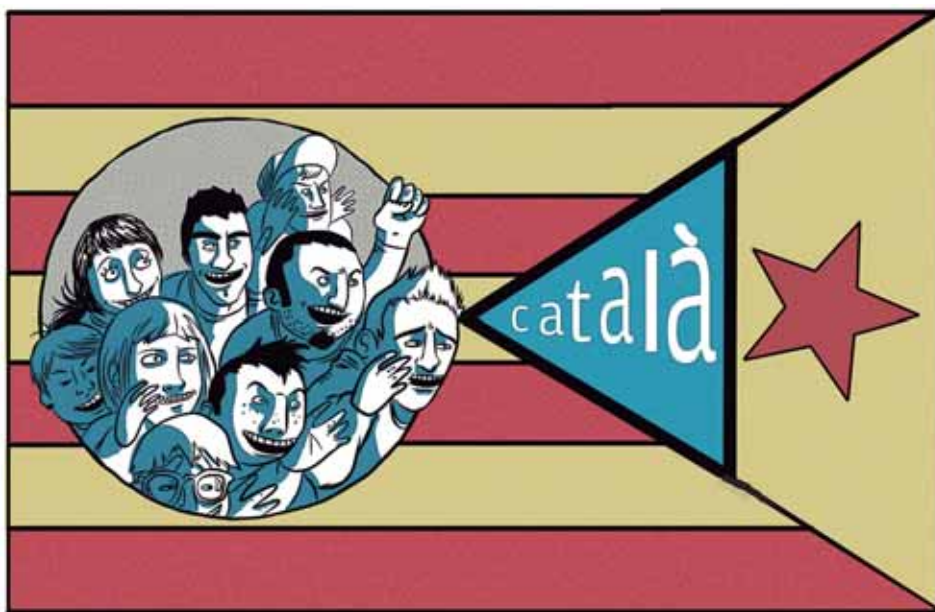
/ LLUÍS RÀFOLS

PERSPECTIVA

Independència i autoestima

David Vila i Ros
Dinamitzador lingüístic
@davidvilairos

Tot procés de dominació política d'un territori sobre un altre implica, des del començament, l'aplicació de mesures destinades a substituir la llengua pròpia per una de forastera, la de l'estat ocupant. El primer objectiu és aconseguir la bilingüïtzació total del país annexionat, de manera que els ciutadans, a banda de la llengua pròpia, sàpiguen parlar la dominant. Quan s'assoleix aquesta fita, la pròpia deixa de ser estrictament necessària, perquè tots els seus parlants poden expressar-se, també, en la de l'estat, un fet que legitima l'aplicació del monolingüisme oficial en el conjunt del territori estatal. Alhora, les polítiques repressives que es duen a terme per arribar a aquesta situació incideixen directament en l'autoestima de la comunitat lingüística minorada, la qual acaba "aprenent" que la seva llengua és local, inferior, d'estar per casa. Arribats a aquest punt, el més lògic és que els parlants vagin abandonant-la, tant en l'ús social com en la transmissió intergeneracional, fent que amb els anys acabi desapareixent.

Per contra, tot procés d'alliberament nacional duu implícit des de l'inici la voluntat de normalitzar la comunitat en

tots els àmbits. Precisament, si una llengua ha estat minorada, l'accés a la independència és l'única sortida per assolir-ne la normalitat. La creació d'un estat propi i independent ha de ser la base que permeti l'aplicació de polítiques adreçades a fer que la llengua pròpia vagi ocupant de nou tots els espais d'ús que li corresponen. I, en paral·lel, l'aplicació d'aquestes mesures també incidirà en l'autoestima dels parlants, que descobriran que la seva llengua no és local ni inferior ni d'estar per casa, ans una eina perfectament útil i necessària a qualsevol nivell. Aquest nou context propiciarà, sens dubte, l'adopció d'una hàbits de fidelitat envers aquesta llengua que repercutiran de manera decisiva en el seu ús social, el qual, amb el recolzament d'una legislació favorable, avançarà a pas ferm cap a la normalització.

El cas català és un bon exemple de tot plegat. Després de 300 anys de persecució política, l'autoestima col·lectiva dels catalans és baixa. Una majoria aclaparadora canvia a l'espanyol -o al francès a Catalunya Nord- en situacions en què és del tot innecessari, fent que l'ús social del català reculi; l'acolliment lingüístic de les persones novvingudes es fa en espanyol, si bé aquestes persones expliquen que només el català els garanteix la plena integració; força empreses consideren que la llengua pròpia és un obstacle, malgrat que el nombre de parlants

que té garanteix l'existència d'un mercat en català comparable al del suec o el danès... Per contra, però, cal dir també que l'estat espanyol només ha fet la feina a mitges, ja que el català, tot i ser una llengua minorada, no és ni de bon tros minoritària: el nombre de parlants que suara esmentàvem, la capacitat d'atracció que té, que la converteix en una de les llengües més apreses d'Europa, o la presència als mitjans de comunicació, Internet o la indústria editorial ho palesen. A més, el procés sobiranista també està ajudant a avançar vers la normalitat lingüística, car podem començar a intuir un increment -com a mínim al Principat- del nombre de persones que es mantenen en català davant d'un interlocutor que, d'entrada, no usa aquesta llengua. És com si, a títol personal, com a parlants, estiguéssim prenent part en allò que hom anomena la creació d'estructures d'estat. Usant la llengua amb naturalitat ajudem a bastir-ne la normalitat social, fins i tot sense disposar encara de la necessària independència política. En certa manera, haver pres consciència que som un poble i que, per tant, tenim dret a decidir, ens està ajudant a guanyar autoestima i aquest fet es reflecteix en el paper social que atorguem al català. No només la independència, sinó també el trajecte que ens hi ha de dur, són una font d'autoestima per al poble català.

/ ROUSE

CANVI DE RUMB

La història invisible dels lleons

Quim Gibert
Psicòleg
@La_Directa

Lilian Thuram, autor del llibre *Mis estrellas negras* (Ara Llibres, Badalona 2012), pensa que l'ésser humà, petit o gran, necessita estrelles que el guiïn: "requereix ídols per modelar-se, afirmar la seva autoestima, canviar el seu imaginari i acabar amb els prejudicis que projecta sobre si mateix i els altres". Poc després d'arribar a París, amb 9 anys, va sentir com si el marquessin "amb un ferro roent". En una classe, on ell era l'únic alumne negre, va descobrir que els seus avantpassats foren esclaus: "la història dels negres, així presentada, no era més que una vall de llàgrimes i d'armes". Per fer-ho més entenedor, l'exjugador blaugrana suggereix de capgirar, per uns instants, el protagonisme dels blancs i dels negres en el món, fins i tot que "Déu, el ser suprem, fos negre també".

Mis estrellas negras és una apassionant travessia en el temps per la negritud. En paral·lel, Thuram ha impulsat, des del 2008, una fundació, que duu el seu nom, per fomentar l'educació contra el racisme. Pel veterà futbolista antillà, és una prioritat neutralitzar aquella visió del planeta que categoritza per races i que, arran d'això, s'aprofita dels humans inferioritzats: "la raça una invenció dels científics dels segles XVIII i XIX, fabricada per la necessitat de gaudir de la raça inferior".

Entre les "estrelles negres" de Thuram hi ha Isop, escriptor de faules; Pushkin, poeta i novel·lista; Martin Luther King, activista afroamericà; Mohamed Ali, boxejador; Nelson Mandela, expresident de Sud-àfrica... Però també hi ha d'altres personalitats anònimes justament perquè l'imperialisme occidental ha tendit a blanquejar les grans aportacions universals africanes. Amb l'objecte de perpetuar la colonització, la història oficial va negar, fins a la meitat del segle XX, l'existència de faraons negres. Hi ha historiadors àrabs que tractaven el món egipci com part de les seves arrels: "i no com part de la pròpia Àfrica, el resultat va ser que l'antic Egipte fou separat de l'Àfrica negra". En aquesta línia, Mohamed Ali, nascut com a Cassius Clay, havent derrotat dalt del ring, l'any 1964, l'invencible Sonny Liston, manifestarà: "sóc negre, sóc l'home més fort del món". Posteriorment dirà: "d'aquí cent anys, diran que era blanc".

Eduardo Galeano, prologuista de *Mis estrellas negras*, ens assegura mitjançant un proverbi africà que "fins que els lleons no tinguin els seus propis historiadors, les històries de caceres seguiran glorificant el caçador".

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: **Riego 37, boxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Mort el gos s'acaba la ràbia

✉ **Francesc Buixeda**
Santa Pau

L'Audiència Provincial de Madrid va declarar nul·la la reobertura de la causa contra Blesa per la concessió d'un préstec de 26,6 milions d'euros a Gerardo Díaz, de Marsans, l'any 2008 i ampliat el 2009, aquest cas s'havia sobresegut el 2010, fins que el jutge Silva va decidir reobrir-lo, perquè havien sorgit noves circumstàncies. Per tant, de moment estem com abans. L'altre tema contra ell és la compra del City National Bank de Florida per Caixa Madrid, que l'Audiència ha de decidir, tot i que es preveu el mateix resultat que l'anterior, és a dir, la nul·litat. En darrer terme hi ha l'acceptació de la querella contra ell per la venda de les famoses preferents, que també s'està aguantant d'un fil, perquè la fiscalia ho vol frenar, ja que considera que seria un macrojudici ingovernable. I jo em pregunto, què passa amb Blesa? És que no som tots iguals davant la llei? Segons veiem de les actuacions, no. La primera vegada ingressa a la presó sota fiança, que diposita en 24 hores; la segona, sense fiança i també s'escapa després d'estar-hi 15 dies, amb la intervenció de l'Audiència de Madrid. Els altres dos casos sembla que també desapareixeran. Per tant, Blesa se n'està sortint de totes. I per què?

Finalment al jutge Silva se'l separa del cas i, a més, se li obre expedient. És clar, Blesa es va quedar, en sortir de la garjola, que el jutge no era imparcial; ara, quan es designi el nou, segur que serà parcial, sempre que continuïn els processos. Mort el gos s'acaba la ràbia, i tots contents, menys nosaltres, la ciutadania, que ens veiem obligats a aguantar-ho tot. Per què? ◀

Un leviatan antisocial

✉ **Josep M. Loste i Romero**
Portbou

Actualment, arreu del món, però especialment a Europa (perquè és, encara, l'únic indret del planeta on encara existeix l'estat del benestar) vivim el règim polític pitjor des de fa molts anys. Patim la regressió social en majúscules: un règim polític, econòmic i social, barreja dels pitjors auguris d'Orwell i, alhora, de l'autoritarisme més antidemocràtic de Hobbes. Patim un autèntic Leviatan antisocial i postmodern, que vol substituir, arreu del vell continent, la democràcia per la plutocràcia i la justícia social per la banalitat ultraconservadora.

I això, per tal d'ensorrar per sempre l'esperança de vida. ◀

PENSEM

Jinja, Yoan, Fátima, Ahmed, Mamadou...

Gemma Garcia
✉ @gemma_g_fabrega

L'altre dia, a la nau ocupada del carrer Puigcerdà de Barcelona vaig retrobar-me amb en Jinja, un noi que va arribar de Guinea Equatorial fa uns anys. Va patir el desallotjament de la fàbrica buida ubicada al carrer Sancho d'Àvila, el 10 de gener de 2013. Entre gas pebre i cops de porra, una cisalla va impactar-li a l'ull. Ha perdut visió. Ara, espera desanimat el proper desallotjament previst pel 18 de juliol.

Quan ens acomiadàvem, vaig suggerir-li que anés al metge. Aquella frase era fum. No té la situació regularitzada. No té domicili fix. No té dret a la sanitat.

A l'Estat mana el Reial Decret Llei 16/2012, que estableix que únicament les persones amb permís de residència tenen dret complet a l'atenció sanitària.

S'aplica amb major o menor grau arreu. A Catalunya, es tradueix en la Instrucció 10/2012. I és així de cru: Jinja no té dret a rebre l'atenció d'un especialista. Hauria d'anar d'urgències i esperar que dictaminin, amb cert criteri subjectiu, si és una urgència o no ho és. Yoan, Fátima, Andrés, Ahmed, Andrea, Emilio, Mamadou... Com ell, tantes altres.

Al descobert, o amb un maldestre maquillatge -com a Catalunya-, s'està exclouint part de la població de l'accés a un dret en igualtat de condicions que la resta. I s'exclou en base a una situació administrativa.

És injust, inhumà i ineficaz. Per tant, inadmissible. I cal desobeir, acompanyar, informar i solidaritzar-nos. Hem de dotar l'oposició a una llei discriminatòria de la mateixa importància que el rebuig a les retallades i les privatitzacions. La lluita per una sanitat pública, de qualitat i universal també són el Jinja, la Fátima o el Mamadou. ◀

EL RACÓ IL·LUSTRAT

MERLÍ

COM S'HA FET...

Aquesta setmana hem acabat la campanya de micromecenatge. La xifra final és de 33.300 euros. Un èxit total. Moltíssimes gràcies a totes. Durant els propers mesos farem el cobrament de les donacions i gestionarem la tramesa de les recompenses. Cap de les dues coses és fàcil, demanem paciència a tothom. D'altra banda, durant aquest mes de juliol la Gemma i l'Oriol ens donaran

un cop de mà amb l'edició del setmanari en substitució del Marc, que ha marxat fora durant l'estiu. Tots dos són pioners de la DIRECTA i ja han fet l'edició altres vegades, així que no hi haurà cap problema. Gràcies companyes. I finalment, encarem el juliol, el darrer mes abans de les merescudes vacances d'estiu. De moment, fins la setmana que ve. Salut!

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

creative commons LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.

NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. //

Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

D Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il·lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc Font **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Lèlia Becana i Maria Manyosa **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarria i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibaí Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Salut Vila **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Jordi Raymond **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUÈDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE Ponent: terrespont@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIA A IMPREMTA EL DIA 2

MIRALLS pàg. 4 i 5

Carlos Martín Beristain

"Hi ha una visió fragmentada i discriminatòria de les víctimes"

TRANSFORMACIONS pàg. 6 i 7

El cooperativisme torna al carrer amb la Diada Internacional

Quaderns d'Illacrua 157

DIRECTA 324
3 de juliol de 2013

IL·LUSTRACIÓ:
Miguel Pang

A FONTS | L'AUTONOMIA ITALIANA | EL REBUIG AL TREBALL

De la tardor calenta al moviment del 77

Des de la tardor calenta de 1969 fins al moviment de 1977, Itàlia va viure una dècada de protesta, convulsió i generació d'alternatives teòriques i pràctiques a l'ordre establert. Publicacions com 'Quaderni Rossi', 'Classe Operaia', 'Contropiano', 'Rosso', 'DoppioVú' o 'Re Nudo'; emissores lliures com Radio Alice o Onda Rossa; organitzacions com Lotta Continua, Potere Operaio, Autonomia Operaia o els Indiani Metropolitani van protagonitzar el cicle antagonista de l'autonomia obrera italiana els anys 60 i 70. La brutal repressió de les mobilitzacions i la criminalització del moviment –equiparat judicialment a la lluita armada– van aplacar les protestes, però el camí obert per l'autonomia obrera italiana durant aquells anys tot just acabava de començar.

David Carmona Fernández
afons@directa.cat

Negar-se a treballar més. Sota aquesta mordaça exigència pivotava l'escena obrera a la Itàlia dels anys de plom. Dues dècades convulses que narren una època singular, marcada per una conflictivitat extrema, amb episodis d'elevada virulència i crisis agudes del règim de dominació.

La transcendència de la Itàlia dels seixanta i els setanta rau en l'emergència de l'autonomia de la classe obrera. Un procés de transformació de la pròpia sociabilitat de classe i fins i tot de transició de les formes organitzatives del moviment. El conegut *operaismo* (obrerisme) marcarà un punt d'inflexió en l'antagonisme envers l'Estat.

Noves perspectives en la composició de classe

També són els temps d'una petita, però important, revolució teòrica. Panzieri i altres militants comunistes desenvoluparan una nova pràctica científica, la *conricerca*, que va estudiar el reguitzell de lluites obreres desenvolupades des de finals dels 50 a les regions industrialitzades del nord d'Itàlia. La *conricerca* va cercar un retrobament de l'anàlisi marxista amb elements de la realitat concreta, sobretot l'acció política, i alhora la producció d'un coneixement situat, és a dir, enunciat des d'una banda determinada de la contesa. Aquest saber generat per la cooperació social és pensament

col·lectiu i, alhora, pràctica comuna, per tant, la seva producció transforma la subjectivitat de la part litigant.

Un altre element cabdal de la *conricerca* va ser la primacia dels objectius, perquè s'entenia que l'abstracció del context impedia la connexió entre experiència i pensament. Aquí apareix el mètode composicionista, la principal aportació teòrica de Panzieri, després apregonada per Tronti, que qüestionava el model historicista del marxisme escolàstic.

-
La consigna 'guanyar més i treballar menys' va esperonar les protestes de l'autonomia obrera
-

Per a l'*operaismo*, la contradicció essencial del capitalisme no és el desequilibri entre producció i consum, sinó la insurgència de les obreres com a classe. La insubordinació sorgeix dels processos de recomposició de classe inherents al rebuig a la dominació, per tant, no hi ha un subjecte preestablert, sinó un procés de subjectivació.

Aquesta va ser la principal tesi divulgada als *Quaderni Rossi*, una publicació que va aplegar un grup de comunistes divergents amb la doctrina Togliatti. *Quaderni Rossi* professava la intencionalitat autònoma obrera da-

vant les rigideses i les opacitats del PCI (Partito Comunista Italiano, principal partit de l'esquerra parlamentària italiana; durant aquells anys, era d'orientació marxista-leninista, tot i que més tard desenvoluparia la doctrina eurocomunista) i la CGIL (Confederazione Generale Italiana del Lavoro, principal sindicat italià, de caire comunista i molt proper al PCI), convertits en organitzacions al servei de l'Estat. En aquest sentit, des de les seves planes, es van criticar els sindicats que havien signat el conveni del metall l'any 1962, fet que va desembocar en els importants avalots de Piazza Statuto contra la seu de la Unione Italiana del Lavoro (UIL, sindicat de caire socialdemòcrata) per part d'obres de la FIAT.

S'escalfa l'ambient a les fàbriques

Les topades entre Panzieri i Tronti arran dels successos de Piazza Statuto provocaran la sortida del darrer per fundar una nova revista, *Classe Operaia*, que, a més de promoure l'autonomia obrera, va criticar la deriva tercermundista de guevaristes i maoistes: la revista situava l'epicentre de la conflictivitat obrera a les fàbriques de capital altament desenvolupat i d'elevada composició orgànica.

Els anys 60 a Itàlia són anys d'un creixement espectacular de la població urbana a les ciutats industrialitzades del nord, que esdevindran autèntiques metròpolis receptores de milions de persones procedents d'entorns rurals del sud transalpí. La seva incorporació a la fàbrica serà un element clau per al reviscolament del rebuig al treball alienat.

Als 70, la joventut precària italiana es va rebel·lar contra la llei del valor i va definir el comunisme com un moviment pel valor d'ús

A l'entorn dels grups locals de *Classe Operaia*, es va configurar una estructura política que pretenia deixar enrere els esquemes del partit-avantguarda per donar lloc al partit-moviment. Aquests grups estimularen el pensament revolucionari entre la classe treballadora i esperonaren la mobilització autònoma.

D'ençà de les experiències d'autonomia a la FIAT, es convocaren vagues espontànies a tot el nord-oest: a Olivetti d'Ivrea, al tèxtil de Valsusa, a la Magnetti i la Pirelli milaneses, al port de Gènova... Bona part d'aquests grups acabaran confluint en l'organització Lotta Continua.

D'altra banda, a les províncies del nord-est, es va anar configurant el partit Potere Operaio, que entre els anys 1966 i 1968 va coadjuvar en les vagues, els sabotatges i les manifestacions, que van esdevenir un hàbit generalitzat, no només en el sector metal·lúrgic, sinó també en altres branques industrials, amb el polígon petroquímic venecià Porto Marghera al capdavant.

'Contropiano', totes cap a Torí

Al voltant de la tardor de 1968, va aparèixer la revista *Contropiano*, que ja en el seu primer número delatava fortes divergències dins el comitè redactor. Tronti, Asor Rosa i Cacciari proposaven reinventar el PCI, mentre que Negri defensava transformar l'autonomia social en contrapoder revolucionari. L'horitzó del partit era trencar amb l'Estat i donar ocasió al govern de l'autonomia obrera (Negri) o el partit havia de pressionar l'Estat per reforçar el control obrer del desenvolupament social (Tronti).

Pocs mesos després de les discussions de *Contropiano*, Potere Operaio es va convertir en el grup de referència de l'espai de l'autonomia. A més, l'organització va comprendre que les revoltes estudiantils del maig de 1968 eren conseqüència de la proletarització universitària. Precisament per això, va fomentar una nova unitat política entre obreres i estudiant, en uns moments en què l'obrer-massa encara era percebuda com la principal variable dins de la composició de classe.

Col·lectius autònoms del sector de les químiques i del metall havien aconseguit increments salarials importants mitjançant vagues i sabotatges. Els nuclis locals de Potere Operaio hi havien ajudat molt, però, lluny de ser l'avantguarda que arrossegava les masses cap a la conquesta del poder polític, l'organització pretenia una implosió sistèmica provocada per la suggestió agitadora i l'anticipació al desenvolupament del capital.

Amb aquest objectiu, es va iniciar la campanya de suport als col·lectius obrers en lluita a la principal fàbrica d'Europa, la Mirafiori de la FIAT, a Torí. Allà, es va produir el punt culminant de l'obrer-massa com a figura central de la composició obrera. Sota la consigna

Fotograma de la pel·lícula *Lavorare con lentezza* (2004), que recrea els enfrontaments de 1977 per l'assassinat de Francesco Lorusso a Bolonya

guanyar més i treballar menys, s'esperonava la radicalitat obrera i s'acusava les centrals sindicals i les delegades de fàbrica de representar els interessos de la patronal. Les posicions de l'autonomia van vèncer les resistències sindicals; va ser així com va començar la *tardor calenta* a la capital piemontesa. Els enfrontaments amb la policia eren habituals durant les accions transgressives que protagonitzaven els grups obrers per tota la ciutat, amb els avalots de Corso Traiano com a màxim exponent.

La fàbrica aturada, la ciutat col·lapsada i tot un Estat trontollant pel contenciós obrer, fins que les catorze morts dels atemptats de Piazza Fontana van desactivar les protestes. Potser la mobilització obrera més punyent des de la Segona Guerra Mundial havia acabat, però els 70 veurien una nova fase de mobilització molt més difusa, modular i –sobretot– autònoma.

Estudi de la ràdio lliure Alice a Bolonya el 1977 - Enrico Scurio

Aflora la contesa metropolitana

Entre els anys 1971 i 1973, van sovintegar les vagues amb el rebuig al treball com a demanda fonamental. "Els obrers no volem treballar més", es cridava aleshores a la porta de la fàbrica. La captivitat del xantatge salarial estava a punt de saltar pels aires, cosa que enfurismava el PCI, capficat en el *compromesso storico* i la consegüent integració governamental. El context de la lluita dels 70 va estar influït, també, per la crisi de l'Estat-providència. D'una banda, es va produir la crisi del petroli, el final del patró o i, en conseqüència, un augment de la inflació, que amenaçava amb el ressorgiment de l'atur com a xantatge de masses després de dues dècades de plena ocupació. Alhora, es consolidava la recomposició de classe pel pas del fordisme al postfordisme o, el que és el mateix, l'emergència del treball immaterial en el centre de la producció de valor.

També és l'època de l'augment de la població universitària, de l'expansió de les noves formes de comunicació social i, sobretot, del viratge de les coordenades culturals. A recer de la literatura *beat*, l'esperit *hippy*, la música rock o el moviment *underground*, es va configurar un vector contracultural que modificà les expectatives del proletariat juvenil d'aleshores. Els moviments del període 1973-1977 van abraçar moltes més preocupacions que la salarial.

La ràtzia repressiva posterior a l'atemptat contra Aldo Moro va ser decisiva per aplacar el cicle de protestes

El feminisme, l'alliberament sexual o l'ecologisme van cristal·litzar en els marcs d'interpretació discursius i també va augmentar la transgressivitat de la contesa amb l'aparició de l'ocupació, el bloqueig o el sabotatge en el repertori d'acció col·lectiva. Els setmanaris *Rosso*, *Doppiovù* i *Re Nudo* o les emissores lliures Radio Alice i Onda Rossa van ser un bon testimoni de l'expressió d'aquesta singularitat múltiple.

La dècada va ser protagonitzada per una generació plenament inserida en el treball cognitiu i que partia del rebuig al treball. D'altra banda, la subjectivació autònoma expressava la molecularitat de la recomposició de classe produïda des de llavors. Les lluites que culminaran l'any 1977 seran un reflux de la mobilització de l'obrer-social i, allora, reflectiran un dinamisme i una desobediència que escapçaran el xan-

tatge del salari garantit per l'Estat-providència.

De la fàbrica concentrada obrera a la fàbrica difusa metropolitana, arrossegant una classe treballadora revolada contra la condemna del treball assalariat i una joventut precària que no acceptaven la llei del valor i que definia el comunisme com un moviment pel valor d'ús. Autonomia Operaia i Indiani Metropolitani són els grups que van condensar millor aquesta voluntat. Tos dos superaven la dualitat organitzativa partit-moviment experimentada en la crisi de Potere Operaio.

Primera manifestació nacional de dones a Roma, el 1976
- Tano D'Amico

Aldarulls, pistoles i ensulsiada

I arribem al colpidor 1977, any en què diverses reformes laborals i educatives caldejaran l'ambient social fins al paroxisme de la violència. Centenars de milers de joves prenen els carrers, assalten edificis, ocupen universitats... El tumult esdevé pràcticament quotidià a les grans ciutats italianes. Els grups autònoms partiran peres amb el PCI i la resta de l'esquerra parlamentària d'ençà de l'anomenada *cacciata di Lama*, el sabotatge d'activistes d'Autonomia Operaia i Indiani Metropolitani contra una conferència del secretari general de la CGIL a la Sapienza de Roma.

La repressió contra les accions d'Autonomia Operaia es desfermarà a la ciutat de Bolonya durant la primavera de 1977. La capital emiliana, governada pel PCI, ordenarà la dissolució de les convocatòries emprant la màxima contundència policíaca. És en aquell moment de màxima conflictivitat que alguns grups decideixen fer el pas a la lluita armada, ja fos col·locant artefactes explosius o obrint foc contra la policia durant els aldarulls.

Cap a la tardor, l'execució de les reformes governamentals i la cruel repressió de l'Estat esgoten els ànims del moviment. L'aquiescència del PCI amb l'Estat va ser completa, ja que requeria la dissolució dels grups autònoms per recuperar l'estabilitat social que permetés al partit integrar-se plenament en les dinàmiques del sistema de partits.

El segrest i la posterior execució d'Aldo Moro, el març de 1978, van posar punt final a les lluites iniciades quinze anys enrere. La ràtzia que es va perpetrar aleshores conta l'espai de l'autonomia va ser decisiva per a l'apagament del cicle de protestes. Les principals cares visibles del moviment van ser processades per "terrorisme". Negri i Scalzone es van haver d'exiliar a França; altres, com Piperno, Virno o Bifo van ser empresonats. La classe obrera autònoma va ser acomiadada; les cèl·lules d'agitació, desarticulades; les ràdios i les revistes, clausurades; algunes activistes, assassinades... Les clavegueres de l'Estat, més pútrides que mai.

Després, va venir la venjança del capital, amb l'assalt a les conquestes obreres de les dècades precedents. La contrareforma neoliberal comportarà acomiadaments massius i la privatització de serveis públics. Així van acabar els anys de plom, però no pas el temps de l'autonomia, que només havia escrit els primers capítols de la prolífica història política de l'últim terç del segle XX.

'La violència il·lustrada': una mirada literària a l'autonomia

Si algú busca un tractat sobre veritats revelades o un relat de gestes èpiques, més val que no obri *La violència il·lustrada*, de Nanni Balestrini. Ni ens remunta a un univers ideal, ni ens assenyalava un camí esperançador. Al llibre, que acaba d'aparèixer traduït al català, hi trobarem bàsicament petites dosis de la crueltat quotidiana, fragments fefaents de les formes de vida contemporània a les metropolis occidentals. Tanmateix, no és poca cosa.

L'estil iconoclasta de Balestrini ens mostra tant el patiment de les subalternes, com el despotisme de les dominants. Un paisatge pervers que ens permet divisar l'opulència des del brançal de la misèria. Es tracta de ficcions extretes d'una realitat completament propera a l'escriptor. Precisament, això li permet dotar aquestes ficcions d'una gran versemblança.

Com l'operisme de l'època, Balestrini se situa —escriu— des de primera

línia de foc, però no es tracta d'un reporter de guerra ni d'un intrèpid observador. Balestrini és un més. Un més de les joves precàries que van portar l'Estat italià fins al límit de l'abisme. Aixecar barricades, sabotar comunicacions, escometre autoritats..., *habitus* d'una generació a la qual l'escriptor va pertànyer. És això el que autoritza la veracitat del seu testimoni i potencia la reificació de la seva prosa.

Endinsar-se en la lectura de *La violència il·lustrada* equival a una autèntica immersió en l'esperit de l'època de la Itàlia dels anys de plom. Tot i que és relativament fàcil trobar assajos, entrevistes o cròniques sobre aquest cicle de protestes a moltes llibreries, la narrativa sovint ha estat bandejada d'aquesta mena de relats. A través de la narrativa, no es tracta de comprendre seqüències de fets sota les interpretacions d'un escriptor, sinó que les lectores són molt més lliures d'efectuar les seves

deduccions. Els romanços de Balestrini ens introdueixen en un context determinat, però, allora, ens deixen via lliure en el camp de l'abstracció. Dels 70 fins avui, de tot, sempre en podem extreure lliçons.

Carlos Martín Beristain: “El tipus de violència ha determinat el reconeixement o no dels drets de les víctimes”

Des de 1989, Carlos Martín Beristain treballa en l'atenció a les víctimes de conflictes armats o repressió política; sobretot, a l'Amèrica Llatina. Ha assessorat diverses comissions de la veritat i va coordinar l'informe 'Guatemala, Nunca más' del projecte Remhi (Recuperació de la Memòria Històrica), impulsat per l'Església, que detalla els crims comesos durant el conflicte armat. Recentment, ha presentat l'informe 'L'Oasi de la Memòria: Memòria Històrica i Violacions de Drets al Sàhara Occidental', que recull la veu de 261 víctimes. Ara, és membre de la Comissió de Valoració de Sofriments Injustos -una iniciativa similar a una comissió de la veritat, en metodologia i finalitat- creada pel govern basc per reparar les víctimes de violència política entre 1960 i 1978.

Gemma Garcia
@gemma.g.fabrega

La comissió del País Basc neix perquè hi ha víctimes no reconegudes?

Per mi, sorgeix per contrarestar una visió fragmentada i discriminatòria de les víctimes. El tipus de violència ha determinat el reconeixement o no dels drets de les víctimes. Es va construir el concepte de víctima del terrorisme aplicat a les víctimes d'ETA i, després, aplicat a una part de les víctimes de grups que actuaven com a banda armada. Si els perpetradors no es consideraven banda armada sinó *incontrolats*, les

–
“La Comissió intenta reconèixer moltes persones que han estat abandonades a la cuneta de la història”
–

víctimes no eren víctimes del terrorisme i, per tant, no tenien drets. A les acaballes del franquisme i durant la transició, moltes forces de seguretat van actuar com a *incontrolats*. Aquestes víctimes han quedat excloses durant molts anys. La comissió intenta reconèixer moltes persones que han estat abandonades a la cuneta de la història. Estem fent entrevistes en profunditat i la comissió assenyalava el dret a la reparació que correspon a cadascun dels casos.

Quins són els paràmetres per establir la reparació que mereix cada persona?

Els paràmetres s'haurien d'establir a partir de la declaració del dret a la reparació de les Nacions Unides, dels estàndards dels programes de reparació d'altres comissions de la veritat d'arreu del món i de certs estàndards de la Cort Interamericana o del Tribunal d'Estrasburg. Però, alhora, perquè la reparació sigui reparadora, ha de connectar amb les perspectives i les necessitats de cada una de les víctimes. És a dir, si el reconeixement públic té sentit o no per a la persona en qüestió, si una indemnització té sentit o no... Això s'ha de discutir amb elles. A més, sabem que hi ha un mal irreparable. En el cas de la comissió del País Basc, treballarem amb un decret. Jo el considero restrictiu, no hi estic completament d'acord, però és el que es va poder aprovar per consens entre els partits polítics i estem intentant utilitzar-lo de manera flexible.

Hi haurà un altre marc legal per a les víctimes que han quedat a la cuneta de la història ja en democràcia?

La idea és que el Parlament amplii el decret pel període següent perquè hi hagi un treball consistent per a les víctimes que han mort a mans de les forces de seguretat de l'Estat en diferents condicions i les víctimes de tortura, que no s'han reconegut ni a l'Estat espanyol ni al País Basc. Hi ha d'haver una investigació específica, el tel de negociació i de silenci no pot continuar.

Com valoren la posició del govern espanyol en l'actual procés de pau al País Basc?

En termes de clima social, la valoració és positiva. La relaxació del clima social és molt important perquè obre la possibilitat de poder tractar temes que, en un context de polarització, són difícils. Alhora, cal dir que el procés ha mostrat una esquerda entre el País Basc i la resta —o gran part de la

t el es víctimes"

FOTOGRAFIA:
Pau Barrena

resta— de l'Estat espanyol. Nosaltres veiem el benefici del canvi, però la resta ho veu com un problema menor que no té res a veure amb la reconstrucció de la convivència. És vist com un problema de terrorisme sense més i sabem que té altres implicacions més importants. Per l'Estat espanyol, la inacció no té un cost polític. Però la construcció de mentalitat autoritària no contribueix a les solucions polítiques. S'ha de passar d'una mentalitat antiterrorista a una mentalitat de reconstrucció del teixit social. El govern continua amb la visió antiterrorista, per exemple, respecte als presos.

L'immobilisme pot posar en perill el procés?

Crec que el procés és sòlid perquè existeix el cansament davant una situació i hi ha un nou dinamisme social i polític, però cal afrontar la situació dels presos d'una altra manera. S'han de buscar espais de reconeixement públic de les violacions comeses que ajudin a sanar les ferides. És un camí que

no té marxa enrere i l'Estat no pot aprofitar això per no fer res per avançar. Que no tingui marxa enrere no vol dir que no es pugui bloquejar i que no pugui generar malestar.

Parles de reconstrucció del teixit social. Iniciatives com Glencree, que va reunir víctimes d'ETA, del GAL i d'altres grups d'extrema dreta entre els anys 2007 i 2012, hi contribueixen?

Sí, en la mesura que generen un espai de reconeixement mutu de la violència patida per part de diversos perpetradors. Per valorar si hi ha un espai comú, si hi ha possibilitat d'empatia amb el dolor de l'altre. Volem valorar si sorgien elements que ajudessin a transformar el conflicte o la visió de l'altre; i es van produir de manera molt potent, mostra que aquestes víctimes han fet un camí molt més difícil, molt més audaç i molt més honest que els polítics. La majoria dels polítics han fet una utilització política del sofriment, una de les coses que ha fet més mal a les víctimes. La iniciativa ha demostrat que, quan es cuida el procés, la gent està disposada a posar coses sobre la taula en termes d'escoltar i explicar, reconèixer l'altre i construir relacions positives.

La veritat i el reconeixement són el primer pas d'un procés de pau?

Són imprescindibles. Cal una veritat que no només inclogui la veritat forense, sinó un reconeixement de la injustícia patida, i la construcció d'una memòria incloent, d'un marc de l'experiència individual i col·lectiva. El reconeixement d'aquesta experiència és un element clau. S'ha de fer de manera que dignifiqui les víctimes, que generi una sanció moral als perpetradors, que posi la prevenció de la violència en la prioritat de la transformació social... Però, sovint, són elements fruit d'una relació de forces, no són part d'un disseny.

Les veus sahrauís, memòria i resistència

Recentment, heu presentat l'informe *L'Oasi de la Memòria: Memòria Històrica i Violacions de Drets al Sàhara Occidental*. Sota quin *modus operandi* es produeixen les violacions dels drets humans que s'hi recullen?

Primer de tot, hi ha la impunitat. Cap dels casos que hem recollit i denunciat no ha estat investigat, malgrat les denúncies. Durant els primers quinze anys, el patró de la violència va ser el pillatge i la concentració de la població al desert. En definitiva, acabar amb la vida nòmada per poder controlar la població, el que ha passat a totes les guerres... També el bombardeig contra la població civil, la desaparició forçada i l'exili. Després de la negociació de 1991, el patró va canviar. Llavors, van començar les detencions arbitràries i la tortura, amb les mateixes tècniques anteriors, però durant menys temps. Hi ha més detencions durant poques hores amb tortures i a espais aïllats, que no queden registrades.

Quins són els efectes sobre la comunitat?

La separació familiar forçada, la divisió territorial, la incomunicació entre els dos territoris. La impossibilitat d'organitzar-se per reivindicar els seus drets al Sàhara Occidental té efectes molt negatius pel poble. Alhora, el Marroc sempre ha forçat la col·laboració, una altra estratègia típica en els conflictes armats i les situacions de repressió política. Per tant, ha generat condicions perquè hi hagi col·laboració de la població i per legitimar el règim.

Heu elaborat una agenda d'accions, però, què reclama la gent?

La gent del Sàhara Occidental reclama el respecte dels drets humans, el judici als responsables i la investigació de la veritat. Als campaments, la reivindicació del dret a l'autodeterminació i la devolució de la terra i els béns és més forta. Les exigències estan condicionades per l'experiència.

Més enllà de les conseqüències que pugui tenir l'informe, té utilitat en si mateix?

Té molt sentit perquè és una veritat on et pots reconèixer. És una veritat que et permet veure que la teva experiència compta. És molt important per a les víctimes, però hi ha un camí per fer. És un camí de llarg recorregut en condicions de molta dificultat, de molta impunitat. Però l'informe apunta elements que són clau.

Heu aplicat la metodologia de les comissions de la veritat. En què consisteix?

Intentem rescatar els testimonis de les víctimes a partir d'un espai de confiança creat amb elles. Comptem amb uns guions d'entrevista i unes metodologies, que hem utilitzat a les comissions de la veritat a Guatemala, el Perú o el Paraguai, que no només posen el focus en els fets, la víctima i els perpetradors, sinó que també treballen les conseqüències i l'afrontament. La idea és no construir només una memòria de la víctima, sinó també de la resistència. També recollim les percepcions del perquè creuen que passa i les seves demandes de justícia, veritat, reparació o prevenció. S'ha de sintonitzar amb el sentir de la gent. Hem contrastat proves, en la mesura del possible, basant-nos en la triangulació de les fonts.

El cooperativisme recupera el carrer

El 6 de juliol, les cooperativistes catalanes celebraran la Diada Internacional de les Cooperatives a la plaça de Santa Madrona del Poble-sec (Barcelona). Una cita que l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI) ja va promoure el 1923 i que, a casa nostra, es festejava de manera massiva durant els anys 30. La trobada, que tindrà lloc al vespre en forma de sopar popular i concert, servirà per recuperar l'esperit històric del moviment, però també per demostrar que avui, l'any 2013, l'opció cooperativista s'aferma com un model empresarial capaç de superar el capitalisme.

“Quan somies sol, sols és un somni; quan somies conjuntament amb altres, és el començament de la realitat”. H. Càmarà

Alba Gómez
quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

Amb el lema *Les cooperatives ajuden a construir un món millor*, l'any 2012 es va celebrar l'Any Internacional de les Cooperatives, declarat oficialment per l'Organització de les Nacions Unides. Al llarg d'aquells mesos, el moviment cooperatiu català va reivindicar aquest model d'empresa, més sostenible, democràtica i resistent a la crisi que les empreses convencionals. Amb dues xifres: al món, gairebé 1.000 milions de persones són sòcies d'alguna cooperativa i aquest moviment ha estat capaç de generar un 20% més d'ocupació que les empreses multinacionals.

Recollint l'impuls d'aquesta efemèride i a l'empar de la primavera barcelonina, un grup de cooperatives catalanes ha decidit recuperar el Dia Internacional del cooperativisme, una cita celebrada històricament el primer dissabte del juliol i que, a casa nostra, el franquisme va estroncar. La idea en què s'inspiren és senzilla: organitzar una jornada de celebració del moviment cooperatiu a l'espai públic per fer pedagogia dels valors i els principis

cooperatius –l'autoajuda, l'autoresponsabilitat, la democràcia, la igualtat, l'equitat i la solidaritat– i mostrar que hi ha altres maneres de fer economia que no només són possibles, sinó que són reals. Es tracta, doncs, de tornar a projectar sobre aquesta data el símbo-

– **“El 6 de juliol, les cooperativistes sortiran al carrer per mostrar que hi ha altres maneres de fer economia que no només són possibles, sinó que són reals”**

lisme que havia tingut als anys trenta i explicar al veïnat del barri i del país per què, com diu el lema de l'Aliança Cooperativa Internacional d'enguany, “les empreses cooperatives romanen fortes en temps de crisi”.

Les impulsores d'aquesta cita han constituït la Comissió per la Diada del Cooperativisme, que s'encarregarà de

IL·LUSTRACIÓ:
Sol Undurraga

Inauguració del local cooperatiu del Grup Ecos, que integra catorze cooperatives de diferents sectors

Maria Torrents

traslladar la diada als carrers i les places catalanes cada any, i han organitzat –amb la col·laboració de l'Assemblea Cooperasec– un sopar a l'aire lliure, acompanyat d'alguns parlaments i d'una actuació musical, el vespre del 6 de juliol. L'objectiu de la trobada, expliquen al bloc diadacooperativisme.blogspot.com, és propiciar un context lúdic perquè les assistents comparteixin projectes, es diverteixin i, alhora, s'afirmen com a cooperativistes de treball, consum, habitatge, serveis, ensenyament... en un context en què el model econòmic i empresarial

d o m i – nant només pot generar situacions de crisi i de pobresa tan asfixiants com la que estem patint.

En conjunt, una cinquantena de cooperatives de diferents branques s'han adherit a la crida per celebrar la Diada Internacional del Cooperativisme i han informat que participaran en aquesta primera edició. La iniciativa també ha obtingut el suport d'entitats relacionades amb el moviment cooperatiu, com la Fundació Roca i Galès, la Confederació de Cooperatives de Catalunya, la

Fundació de Cooperadors de Mataró, la Xarxa d'Economia Solidària i el setmanari DIRECTA, entre altres.

El batec del moviment

A l'actualitat, a Catalunya, funcionen més de 4.500 cooperatives, que proveeixen un ventall extens de serveis i productes i són presents en la majoria dels sectors econòmics i socials. Una bona mostra d'això és, per exemple, el creixement exponencial de la cooperativa Som Energia, que, amb només tres anys de vida, ha començat a esquarterar l'oligopoli de les comercialitzadores elèctriques a casa nostra i ja ofereix energia verda a 8.570 sòcies.

En el camp de les finances, el moviment cooperatiu també trepitja fort: la cooperativa de serveis financers Coop57 ha vist créixer un 35% les aportacions de les seves entitats i persones sòcies i, per altra banda, el projecte Fiare està fent els últims tràmits per convertir-se en la primera banca ètica i cooperativa de l'Estat espanyol. Les assegurances també disposen d'un gestor cooperatiu: el projecte Arc, que ja fa trenta anys que ofereix assegurances ètiques i solidàries i opera amb valors cooperatius. A més, s'estan desenvolupant nous instruments de finançament i de crèdit cooperatiu com ara el Grup d'Inversors Cooperatius (GICOOP), el projecte FES GEST Catalunya o grups locals d'inversors.

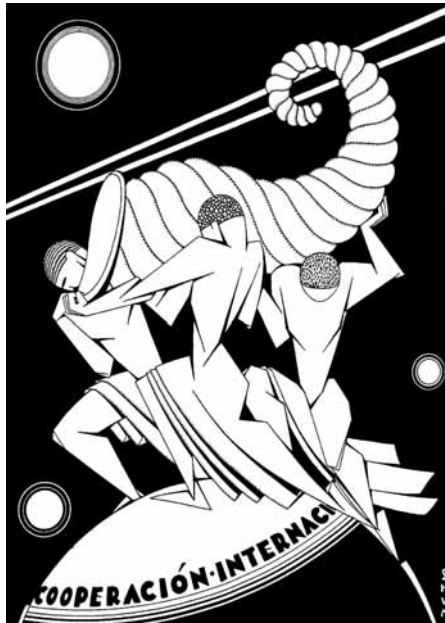
“El 3 de juliol de 1932, a l'estadi de Montjuïc, es va celebrar la Diada del Cooperativisme, presidida per Francesc Macià i amb l'assistència de 45.000 persones”

A aquesta malla, cada dia més espessa, cal sumar-hi tots els projectes que neixen i que aposten per la fórmula cooperativa per cobrir necessitats ben diverses, com Quèviure i Altermercat, dedicats a la distribució de consum responsable i cooperatiu; la revista *Alternatives Econòmiques*, que segueix la petja d'altres mitjans cooperatius com *Contrapunt*, *Fet a Sant Feliu* o la publicació estatal *La Mareia*, i la cooperativa Labcoop, que ha sorgit precisament per donar suport a l'emprenedoria social cooperativa.

Pol·linitzant el territori

L'any 2009 es va concebre, de la mà de la cooperativa La Ciutat Invisible i la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, el barri cooperatiu de Sants, una iniciativa que tenia dos horitzons: d'una banda, enxarxar totes les cooperatives ubicades al barri barcelonès, de l'altra, enfortir un model nou de

Els orígens de la Diada del Cooperativisme a Catalunya

Ivan Miró
@ivan_sants

El 7 de juliol de 1923, l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI) va llançar la idea de celebrar mundialment la Festa de la Cooperació. La commoció causada per la Gran Guerra (1914-1918) encara era recent i la inestabilitat política i econòmica del capitalisme no augurava que, en un futur pròxim, els pobles veiessin garantit el seu dret de viure en pau. Davant d'aquell context amenaçador, l'organització internacio-

nal del cooperativisme va apostar per reforçar la propaganda i va proposar l'establiment de la diada per mostrar al món la solidaritat de les alternatives econòmiques bastides per les organitzacions cooperativistes. Els pobles havien d'aprendre a cooperar com a mitjà per a l'emancipació econòmica i per soscavar les bases materials que conduïen a les guerres imperialistes. La democràcia econòmica, la distribució equitativa i la producció associada havien de substituir la violència i les desigualtats pròpies del capital.

La crida de l'ACI va tenir un ressò notable als entorns cooperativistes catalans i, el 1924, la diada ja es va celebrar a cooperatives obreres de consum com les barcelonines La Flor de Maig, La Dignitat, l'Economia Obrera o el Model del Segle XX, o a entitats de Mataró, Falset, Vic, Roda o Vilanova i la Geltrú. L'any 1925, una quinzena d'entitats catalanes van acollir la celebració, durant la qual es llegien proclames com la següent: "Allà on es crea una cooperativa, s'ensorra un baluard del capitalisme. Aquest és el moment en què es produeix el fet revolucionari de la supressió del patró. (...) Per això la cooperació és essencialment transformadora, revolucionària i pacífica".

Aquelles diades inicials tenien un caràcter modest, es feien a les mateixes seus de les cooperatives i eren amenitzades amb vetllades teatrals, celebracions infantils i discursos honorífics de cooperativistes veterans com Joan Salas Antón. El 1926, tanmateix, la diada va fer un salt important –per l'impuls que li va donar la Federació de Cooperatives i el seu butlletí, *Acción Cooperativista*– i es va celebrar a Montjuïc. Hi van assistir milers de persones i es van organitzar

37 autobusos per poder dur 3.000 infants de les cooperatives a la trobada.

El 1927, el primer dissabte de juliol ja s'havia consolidat com la festivitat de la cooperació entre les famílies obreres. Aquell any, l'acte multitudinari es va fer a la plaça de Les Arenes. Però no va ser fins que va acabar la dictadura de Primo de Rivera que la diada va poder revestir un caràcter més reivindicatiu. Així, el juliol de 1930, al Teatre Nou del Paral·lel, Joan Ventosa i Roig, Joan Coloma, Josep Duran i Guàrdia, Miquel Mestre i Manuel Serra i Moret van fer un míting. La censura de la *dictablanda*, tanmateix, va suprimir el caràcter internacional del cartell.

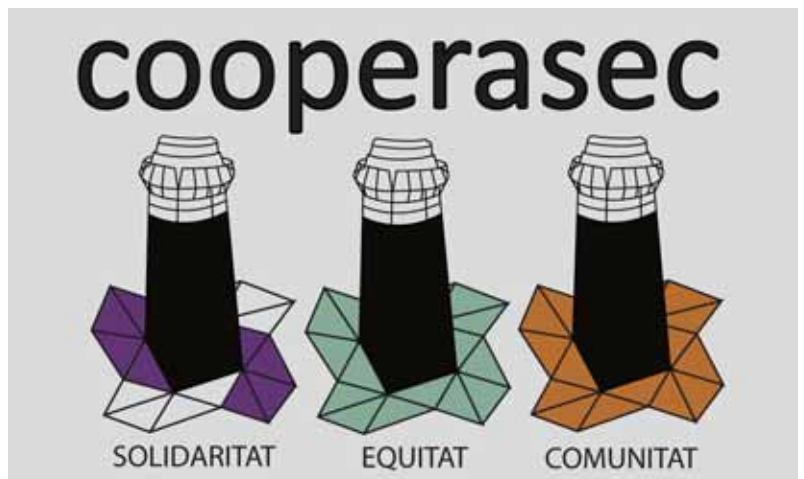
La diada va anar recollint el creixement progressiu del cooperativisme català i també el suport institucional de la Segona República. El 3 de juliol de 1932, l'estadi de Montjuïc va acollir la celebració de l'acte més important des de la instauració de la diada. Presidit per Francesc Macià, hi van assistir 45.000 persones.

La darrera diada important va ser la del 5 de juliol de 1936. Els actes van sovintejar arreu de Catalunya i, a Barcelona, es va festejar a través dels grups cooperatius barrials com els de Sant Martí, Sants, la Barceloneta o Gràcia, on van intervenir cooperadores com Dolors Abelló, Empar Coloma o Micaela Chalmeta, que van enaltir el cooperativisme com a sistema global per a l'emancipació social. Dues setmanes després, el cop d'estat feixista, la Guerra Civil i la Revolució Social van transformar radicalment la situació del país i la diada va perdre una força que el franquisme va acabar d'ofegar.

Ja els darrers anys, entitats com la Cooperativa Obrera de Vivendes del Prat del Llobregat han promogut la recuperació de la diada i, el 2009, sota l'impuls del Projecte Barri Cooperatiu, Sants va acollir la 87ena edició de la Diada Cooperativista.

fer economia, basat en unes relacions veïnals també noves, que posa el focus de l'activitat en l'escala humana. Aquesta idea ha inspirat altres municipis com Mataró i Santa Coloma de Gramenet, però també altres barris de Barcelona com el de Gràcia (que l'any 2011 va crear la xarxa Gràcia.coop), el Poblenou, Sant Andreu, 9 Barris o el Poblesec, que fa pocs mesos ha vist brotar Cooperasec, una comissió de l'assemblea del barri que té l'objectiu de teixir una xarxa veïnal cooperativa i un ateneu cooperativista.

No és casual que les impulsores de la diada s'hagin unit amb Cooperasec per organitzar el sopar popular del 6 de juliol. El seu objectiu és aprofitar aquesta cita popular per estendre el suport a projectes que, com Cooperasec, sembren llavors cooperatius ben a prop del territori.

Cultura a l'aire

FOTOGRAFIA: 9barrisimatge.org

El ciment de la plaça refreda la mirada. És grisa, molt grisa, llisa i extensa. I hi habita, obstinada i solemne, la firma emmirallada de l'arquitecte lloat. Intocable. Silent.

Quan ella va arribar, altiva i de color de perla, el barri ja feia seus els carrers i construïa els somnis que mai no calla. Abans que l'artista signés, la plaça ja duïa el digne nom que volien els seus habitants.

Les filles del barri no coneixen, encara, la trista mirada de l'artista de gel.

I és que la seva memòria profana el ciment.

Arriba l'estiu i la plaça grisa, molt grisa, llisa i extensa, es transforma, com per art de màgia, en una fèrtil i preciosa platja urbana.

És la màgia de la cultura de no demanar permís per somniar una vida digna. És l'art de la gent unida que, combativa, fa realitat el senzill somni.

Arriba l'estiu i s'inunda el ciment de sorra, d'aigua, de gent i de somriures.

És l'art de veure i viure el barri amb els ulls dels infants que es banyen a la font de la plaça; de les penyes, grups d'amics i famílies que comparteixen dinar en grans graelles col·lectives; de les que es passegen en banyador per la platja oblidant el ciment i la firma i la norma dels senyors; d'un centenar d'equips que vénen d'arreu per jugar el torneig de vòlei (que és molt més que un torneig); de les nits del

cinema a la fresca, amb els peus a la terra, a la terrassa del Casal de barri.

Però arriba la vint-i-dosena edició i serà el segon any que els senyors de les firmes, la corruptela i les ordenances cartró-pedra prediquen que els nostres somnis no valen. Polítics, regidores i gerents, volen convertir la cultura viva d'un barri organitzat en un cementiri de ciment i de paper mullat.

"Prospe Beach? bah! quina megalomania. Què s'han pensat, que arreglaran les misèries del barri somniant truites? Quan haurem acabat amb la seva cultura i els robem la força que els dóna ajuntar-se, aleshores, pobres, portarem la caritat a les seves llars"

Ens han robat la sorra i, així, la preciosa platja urbana, que no podem pagar amb diners. Per segon any consecutiu, s'imposa el gris del ciment a l'estiu. Però no abandonem l'aigua, el joc, el cinema o els casals infantils. Perquè on ells veuen *capricis*, nosaltres hi veiem la vida. Seguim aquí i continuarem transformant el nostre barri perquè no s'apaguin mai els somnis, la lluita i l'alegria.

Perquè el llegat dels nostres fills serà la cultura de tenyir de colors el gris, salutem –amb digna irreverència– els qui, des dels despatxos, demostren que la seva cultura amb prou feines és cul (que diria l'Ovidi).

Helena Ojeda ProspeBeachCiment 2013

RODA EL MÓN

14-15

Les forces armades són les grans vencedores de les actuals protestes a Egipte

16

Israel sistematitza l'ús de la detenció administrativa com un càstig col·lectiu a la població palestina

ITÀLIA // LA JUSTÍCIA ITALIANA UTILITZA LLEIS DE MUSSOLINI PER JUTJAR ELS FETS DE GÈNOVA DE 2001

“Devastació i saqueig”: un delictes polític

Matteo Mastronardi

Barcelona

@La_Directa

Francesco *Gimmy* Puglisi va ser detingut a Barcelona el 5 de juny. Estava en cerca i captura des del 13 juliol de 2012, després d'haver estat jutjat i condemnat a catorze anys de presó pels aldarulls durant la reunió del G-8 a Gènova de l'any 2001. Amb ell, altres nou manifestants, de diversos orígens geogràfics i polítics, van ser condemnats a un total de més de cent anys. Actualment, a més de Puglisi, retingut a Soto del Real a l'espera de l'extradició, altres dos dels condemnats estan presos. Un altre està sota arrest domiciliari; un cinquè en cerca i captura i cinc més estan esperant la definició de la pena, per si se'ls aplica l'atenuant “d’haver actuat per suggestió d’una multitud en tumult”.

Un aparador trencat pot esdevenir un delictes comparable a un homicidi

Condemnes de fins a catorze anys per delictes contra el patrimoni (aparadors trencats, cotxes cremats, mercaderies d'un supermercat sostretes... perquè estem parlant d'això) semblen extremadament desproporcionades i carregades de motivacions intimidatòries i polítiques. El precepte jurídic mitjançant el qual es van poder establir és l'article 419, “devastació i saqueig”, del Codi Penal, que preveu una pena d'entre vuit i quinze anys. Un codi penal dels anys 30, conegut com a Codi Rocco -nom del ministre de Justícia de Mussolini, Alfredo Rocco-, que encara avui és vigent.

La perillositat de l'article en qüestió resideix en el fet que es tracta d'un article

obert, que no defineix “devastació i saqueig” en termes qualitatiu ni quantitatiu i tampoc aclareix quins són els elements que distingeixen la conducta prevista en aquest article de la conducta molt menys greu prevista en l'article de “danys”, “incendi” o “explosió”, per exemple. Es tracta d'un article que no puneix pel que has fet, sinó per haver-ho fet en determinades circumstàncies: d'aquesta manera, un aparador trencat pot esdevenir un delictes comparable a l'homicidi.

Són condemnes duríssimes i exagerades, sobretot comparades amb les dels altres judicis que hi ha hagut sobre els fets de Gènova. Per les tortures a la caserna Bolzaneto, on es van perpetrar “greus violacions dels drets humans”, quaranta imputats -polícies, funcionaris de presó i metges- van ser condemnats a lleugeres penes (un màxim de tres anys).

A més, com que l'Estat italià encara no ha introduït el delictes imprescriptible de tortura al seu sistema penal, trenta-tres d'aquestes condemnes ja han prescrit.

Per la *carnisseria* de l'escola Díaz, gairebé tots els vint-i-cinc funcionaris de la policia condemnats -segons Amnistia Internacional, “tard, amb penes que no reflecteixen la gravetat dels delictes provats i que, en la majoria de casos, no s'executaran a causa de la prescripció”- han mantingut la feina dins les forces de l'ordre i fins i tot han estat “premiats” i promoguts. I per l'assassinat de Carlo Giuliani, malgrat els punts foscos i les incongruències entre les declaracions dels imputats, la justícia va reconèixer al *carabiniere* acusat d'haver disparat la “legítima defensa” i “l'ús legítim de les armes”. El procés es va arxivar definitivament el 2003 i mai no s'ha celebrat cap judici per aclarir aquest episodi.

Concentració a Barcelona, el 6 de juny, per denunciar la detenció de Francesco Puglisi i la sentència de Gènova / VÍCTOR SERRI

En el marc de l'actual deriva autoritària, l'ús de l'article 419 en clau repressiva també es demostra amb el fet que ha estat aplicat vint-i-una vegades durant la història de la Itàlia republicana: deu fins al 2000 i onze des de 2001. Després de Gènova, es tornà a aplicar en un parell d'ocasions arran d'incidents relacionats amb la violència en el futbol -un dels bancs de proves de les polítiques repressives i de gestió de l'ordre públic-, en un parell de casos de disturbis durant manifestacions antifeixistes i altra vegada pels aldarulls del 15 d'octubre de 2011 a Roma, quan l'intent de les forces de l'ordre de trencar la manifestació contra la crisi i l'austeritat va trobar la rabiosa resistència de les manifestants.

De fet, és suficient trobar-se al lloc on es produeixen els aldarulls per ser imputada, perquè la simple presència reforça la determinació criminal de les autories materials, l'anomenada “coparticipació psíquica” [sic]. Per exemple, un dels imputats pels fets de Roma de 2011 es troba retingut amb una condemna de sis anys de presó per aparèixer en unes fotos al costat d'un furgó policial en flames, mirant-lo, i en unes altres, d'esquenes al mateix furgó, rient.

El juny de 2012, poques setmanes abans de la sentència definitiva en cassació, el grup de suport als condemnats pels fets del G-8 (www.10x100.it, deu condemnats amb cent anys de presó) es va presentar oficialment a Gènova i va trencar el silenci i la indiferència en què havia caigut aquest judici, amb un *moviment* que, dels fets de Gènova, en va sortir dividit, fracturat, completament dissolt en el debat dicotòmic violència-noviolència. I és significatiu que el grup estenguí les seves crítiques més enllà dels casos específics, a la legitimitat i la constitucionalitat de l'article 419 del Codi Penal, per denunciar la seva evident naturalesa política. ◀

ORIENT MITJÀ // LES FORCES ARMADES SÓN LES GRANS VENCEDORES DE LES PROTESTES ACTUALS

Egipte es torna a doblegar davant l'exèrcit

Marc Almodóvar
Barcelona
@egiptebarricada

L'exèrcit torna a dictar a plaer el curs de la transició egípcia. Un any després de cedir el poder als Germans Musulmans, ha esgotat la paciència i torna a l'arena política de la qual mai no va marxar amb l'exigència de mesures urgents. L'1 de juliol, les forces armades van emetre un comunicat molt dur on donaven un ultimàtum de 48 hores a les forces polítiques per trobar una solució a la darrera crisi i "satisfereix les demandes del poble".

Les forces armades asseguraven que no volien prendre el poder ni administrar el país, però que no permetrien un augment de la conflictivitat i la divisió. L'oposició, eufòrica, interpretava que això era una invitació sense excuses a la dimissió de Mursi. La campanya Tamarrod, que ha liderat les darreres mobilitzacions i afirma haver recollit més de 22 milions de signatures contra el president, considerava que el comunicat era

la culminació de la seva iniciativa i el redreçament del camí revolucionari. Sis ministres van presentar la dimissió del govern mentre el ministre d'Interior es negava a assistir a les reunions convocades per abordar la crisi. El cos policial, per la seva banda, va emetre un comunicat on mostrava el seu suport absolut a l'ultimàtum militar i deixava clara la seva eufòria pel desenvolupament dels esdeveniments.

Milions de persones van sortir al carrer contra el govern dels Germans Musulmans

El 30 de juny, data en què se celebrava el primer aniversari de Mursi com a president, la convocatòria de Tamarrod i el front del 30 de juny van fer que milions de persones sortissin al carrer contra el govern dels Germans Musulmans. Denunciaven, per damunt de tot, les dèries autoritàries del govern, el naufragi econòmic i l'intent de control islamista de les

institucions estatals. Fonts militars asseguraven a la BBC que eren les mobilitzacions més massives de la història i el Ministeri d'Interior esmentava la xifra estratosfèrica de disset milions de manifestants arreu del país. Entre elles, un estrany conglomerat de forces revolucionàries, però també de gent partidària de les forces armades i, fins i tot, nostàlgica de l'antic règim, que va arribar a pintar noms prerevolucionaris a alguns llocs del centre. Per exemple, l'estació de metro dels Màrtirs tornava a ser batejada com a estació Mubarak pels grafitis, mentre les manifestants feien crides a la intervenció de les forces armades. En aquest clima, fins i tot Ahmed Shafiq, el darrer primer ministre de Mubarak que va perdre a les urnes davant de Mursi, va anunciar el seu retorn a Egipte. Ho feia després d'exiliar-se als Emirats Àrabs, on defugia les crides d'una justícia que el reclamava per la investigació de 25 casos de corrupció pendents. Fins i tot, membres del cos policial van organitzar marxades contra el president islamista mentre es negaven a defensar les oficines dels Germans Musulmans atacades per les manifestants irades. Nou

Manifestació contra el govern de Mursi a la plaça Tahrir el 28 de juny / AMR NABIL

persones van morir en l'intent d'assaltar l'oficina central de la germandat al barri cairotà de Moqatam, defensada amb armes de foc per partidàries dels islamistes. En total, una quinzena de persones van perdre la vida arreu del país en el transcurs dels enfrontaments entre partidàries i detractores del president durant la jornada del 30 de juny. Malgrat tot, el clima de violència va ser molt més contingut del que apuntaven les previsions, que parlaven d'un imminent esclat de la guerra civil al país.

En un any, s'ha passat de reclamar la caiguda del govern militar a demanar el seu retorn

Deu dies abans de les mobilitzacions de l'oposició, les partidàries del president van fer la seva demostració de força amb mobilitzacions al barri cairotà de Madinat Nasr. La mobilització, tot i que va ser massiva gràcies al desplegament d'autobusos vinguts de tot el país, no va ser capaç d'aglutinar ni de bon tros les xifres espectaculars de l'oposició. Per als sectors islamistes, però, aquell era "el millor referèndum possible a Egipte". Van ser paraules pronunciades des de

Manifestants anti-Mursi a Alexandria el 30 juny / ASMAA WAGUIH

l'escenari per Mohammed el-Beltagi, figura destacada dels Germans Musulmans, que també va emplaçar a defensar la legitimitat del president "amb la nostra sang". Els sectors partidaris del president afirmaven, sense aportar cap prova fefaent, que també havien recollit tretze milions de signatures de suport a Mursi, que, pocs dies després, va pronunciar un discurs incendiari de dues hores i mitja per retre comptes del seu any de govern. El discurs destacava els seus èxits, però també amenaçava a tort i a dret determinats membres de l'oposició, a qui acusava de ser figures de l'antic règim. "Hi ha qui parla en nom de la revolució i no hi té res a veure", afirmava. Davant l'escalada de la tensió, les forces armades ja van alertar, el 24 de juny, que no permetrien que el país sucumbís al caos i entrés "en un túnel fosc". Dit i fet, ni 24 hores després de les mobilitzacions contra el president Mursi, l'exèrcit es va expressar taxativament i es va tornar a posar al cor del procés de transició.

L'exèrcit es converteix, una vegada més, en el gran vencedor. En un any, els carrers han passat de reclamar la caiguda del govern militar a, pràcticament, demanar el seu retorn. Carregat d'amnèsia històrica, almenys una part del carrer sembla que es torna a llençar amb entusiasme als braços d'unes forces armades

que, durant els seus divuit mesos de govern transicional, van destacar pel seu guiatge erràtic, que va acabar de col·lapsar l'economia i va dirigir la repressió contra les mobilitzacions revolucionàries. Més de 12.000 civils van ser jutjades a tribunals castrenses i centenars d'activistes van resultar mortes per l'assalt a les manifestacions.

Més de 12.000 civils van ser jutjades a tribunals castrenses durant el govern transicional

L'exèrcit es torna a presentar com el salvador nacional als ulls de molta gent i continua dirigint els fils d'una transició que ha marcat de principi a final. En dos anys i mig, la revolució egípcia ha vist com dos cops d'estat seus -amb una escenificació castrense mínima- posaven en escac dos presidents assetjats per la ira popular. Egipte es torna a trobar amb un escenari força similar al del febrer de 2011, quan va dimitir Hosni Mubarak, però aquest cop amb les cartes invertides. Llavors, les grans derrotades eren les forces polítiques i socials de l'antic règim, encapçalades pel cos policial, que avui es veuen reforçades per l'aïllament

dels islamistes Germans Musulmans, que el febrer de 2011 eren vistos com un dels cavalls guanyadors de la transició política en curs. Aleshores, es va forjar el gran pacte de la transició entre islamistes i militars, un acord que, si es confirmen les previsions, podria ser lletra morta.

Les desavinences entre militars i islamistes s'han fet evidents en comptades ocasions. Uns i altres han anat plegats en els moments clau del procés, incloent les dues reformes constitucionals i el traspàs de poder. Sempre amb el vistiplau de la Casa Blanca, finançadora principal de les forces armades egípcies amb 1.300 milions de dòlars d'ajuda anual directa i no monitoritzada. Les friccions entre els dos fronts només es van fer evidents durant la precampanya de les presidencials i quan els militars van intentar imposar mandats supraconstitucionals que, de totes maneres, finalment serien inclosos en la constitució aprovada el desembre de 2012. Però el desgast de la popularitat de la germandat, agreujat per una situació econòmica desesperant i marcat per un mandat poc integrador, han passat factura a la històrica formació islamista, que podria tenir els dies comptats al poder.

Militars i islamistes han anat plegats en moments clau del procés

Els escenaris possibles, ara, són múltiples. Mentre l'oposició continua demanant eleccions anticipades i planteja la formació d'un govern de transició, l'exèrcit afirma que no vol tornar al poder. Malgrat tot, no es descarta que pugui col·locar un govern titella i continuar movent els fils des de l'ombra o, fins i tot, que els Estats Units puguin donar llum verda a una versió egípcia de l'escenari pakistanès mentre busca el Musharraf egípcia. El

La convocatòria de Tamarrod i el front del 30 de juny van fer que milions de persones sortissin al carrer contra el govern / ASMAA WAGUIH

que no sembla clar és que les forces islamistes abandonin el poder sense plantar cara. Exposen la "legitimitat del president" assolida a les urnes, parlen de cop d'estat inacceptable i demanen més temps per assolir el canvi. Per això van tornar a enviar les seves partidàries al carrer. De fet, poques hores després del comunicat militar, el gabinet de presidència afirmava que no entenia que aquest l'emplacés a dimitir i que el redactat era ambigu i confús. Per això feia una interpretació pròpia de la invitació militar i encarregava les seves mesures per a la reconciliació nacional, mentre assegurava que no permetria que es fes cap pas enrere.

La germandat es troba cada vegada més aïllada i amb un país cada cop més ingovernable

Però la germandat es troba cada vegada més aïllada i amb un país cada cop més ingovernable. Les institucions estatals, que els islamistes han intentat cooptar, estan rebel·lades contra Mursi. Fins i tot sembla que s'ha trencat la dicotomia islamistes-seculars. Les forces salafistes de Nour, que van ser segona força política a les legislatives de 2011, han mostrat el seu suport a les protestes, que han qualificat de "legítimes" davant la "indignació popular majoritària", i han defensat la formació d'un govern de coalició. Els intents de la germandat d'apropar-se a l'antic règim, emetent la llei de conciliació amb les figures corruptes i permetent que una quinzena d'exministres i figures de l'antic règim hagin vist revocades les seves sentències judicials i els judicis forçats a repetir-se, semblen haver fracassat. Els Germans Musulmans semblen condemnats a caure mentre Egipte es doblega, una vegada més, a l'exèrcit. ◀

PALESTINA // ISRAEL DESAFIA EL DRET HUMANITARI AMB LA SISTEMATITZACIÓ DE LA DETENCIÓ ADMINISTRATIVA

Detencions sense proves ni acusació, un càstig col·lectiu

Laila Serra
Barcelona
@LailaSerra

Imad al Masri desconfia dels seus pares, dels germans i dels amics. Un any després de sortir de la presó, ha deixat d'anar a resar a la mesquita, se li han acabat les relacions socials i només surt de casa per treballar i comprar l'imprescindible. No sap perquè el van empresonar i tem que el testimoni, la denúncia o una paraula indiscreta de qualsevol el puguin fer tornar a la presó. Imad té disset anys, però no li queda joventut.

Des dels inicis de l'ocupació, les forces de defensa israelianes (FDI) han arrestat 650.000 persones palestines sota detenció administrativa (DA), un règim que permet empresonar civils de manera indefinida sense acusació formal, sense proves i sense tenir dret a un judici just, segons Sahar Francis, directora de l'associació Adameer, (Associació de Suport als Presos i els Drets

fabricat un buit legal per poder detenir impunement i exercir un control constant sobre la població.

"El pitjor de la detenció administrativa és l'angoixa permanent que sents quan et trobes tancat en una cel·la, sense saber què has fet, per què estàs tancat, quan et deixaran anar i quan s'acabarà el malson". Imad al Masri va ingressar a la presó israeliana d'Ofar (al sud de Ramallah) a l'edat de setze anys i s'hi va estar un any i quatre mesos. No havia comès cap delictes, mai no va ser jutjat ni va saber de què se l'acusava.

Una pràctica habitual és fer creure a la persona presa que ha quedat en llibertat i, un cop fora, quan intenta travessar el primer check-point de camí cap a casa, els soldats li entreguen un paper on se li notifica que ha de tornar a ingressar a la presó sis mesos més. A les mésafortunades, només els passa una vegada; en el cas d'Imad, en van ser quatre.

La DA i el fals alliberament reiterat constitueixen un maltractament psicològic intens contra la persona presa i tota la seva família. Imad va sortir de la presó als disset anys. Ho podia haver fet abans i no hagués perdut la feina ni el permís de treball a Israel si hagués acceptat el tracte que li van proposar: fer-se informador. Ja al carrer, parla d'una llibertat amargada per la desconfiança.

COM FUNCIONA

Les autoritats militars al·leguen "informació secreta de l'Estat d'Israel" per justificar les DA, de manera que la persona arrestada no pot accedir a una defensa legítima, ja que ni les lletrades ni les famílies saben de què se'ls acusa i, per tant, s'anul·la el dret de tenir un judici just. Els períodes màxims de DA -segons les ordres militars- són de sis mesos, però, tal com passa sovint, poden ser renovats de manera indefinida si ho dicta la cort castrense.

Sahar Francis explica que, en els casos de DA, l'advocada es converteix en una treballadora social més que no pas en una

consellera legal. "No tens res a oferir i el més greu és que no pots desenvolupar la tasca legal que ha de fer un advocat en les causes penals; només et queda consolar el client i confiar que el jutge militar actuarà

De dalt a baix: Imad al Masri, Rula Abu-Dahu i Sahar Francis / JORDI RUIZ

amb objectivitat" -afirma- "tot i que això passi rares vegades". Segons l'advocada, la detenció administrativa esdevé la manera més fàcil d'arrestar persones sense presentar proves en contra seva.

Des de l'any 1967, l'Estat d'Israel -manté Francis- utilitza la DA de forma reiterada, indiscriminada i massiva i l'aplica com un càstig col·lectiu a la societat palestina. L'objectiu final és acabar amb la condició no individual, sinó col·lectiva, d'un poble. Ho demostra el fet que, del gener a l'abril de 2003, en plena Segona intifada, el nombre de preses en DA oscil·lava entre les 1.000 i les 1.140 persones. Rula Abu-Dahu, esposa d'un detingut durant un toc de queda a Ramallah, testimonia que els soldats entraven a les cases de nit i s'enduïen tots els homes més grans de catorze anys. En períodes de relativa calma, però, com per exemple el gener de 2013, la xifra es reduïa a 178 persones. Segons David Bondia, director de l'Institut de Drets Humans de Barcelona, la detenció administrativa esdevé una eina repressiva per dissuadir la resistència a l'ocupació i condemnar les presumptes afiliacions polítiques.

L'arrest de civils als TPO s'administra a través d'una gama molt àmplia d'ordres de l'exèrcit que governen cada aspecte de la vida de la població civil palestina, des de l'ús de l'aigua fins al pas per camins i carreteres, passant pel dret de construir una casa o obrir una botiga. Les ordres no depenen de la judicatura, sinó que estan sotmeses al criteri del comandament militar de torn, que les pot canviar d'un dia per l'altre.

El profund desgast psicològic i emocional que pateixen les famílies palestines i el dany irreparable que causa la detenció administrativa han fet que l'abolició d'aquesta pràctica, tan qüestionada per la legalitat internacional, esdevingui -avui- punta de llança de la lluita de nombroses associacions palestines com l'esmentada Adameer, Al Haq i alguna d'israeliana com Physicians for Human Rights.

Des dels inicis de l'ocupació, Israel ha arrestat 650 mil persones palestines sota detenció administrativa

Humans). Això suposa, aproximadament, un 20% del total de la població dels Territoris Palestins Ocupats (TPO, segons la terminologia de les Nacions Unides). Tenint en compte que la majoria de les persones detingudes són homes, el percentatge s'eleva al 40% del total de població masculina. Això significa que, a cada família, com a mínim, hi ha una persona presa.

La DA s'aplica, principalment, a Cisjordània, un territori que ha quedat exempt de les obligacions dels tractats internacionals. Israel -diuen les organitzacions de defensa dels drets humans- ha

EXPRESSIONS

'Bye Bye Blondie' lletres a ritme de punk

Pol-len edicions edita la darrera obra de la controvertida i punyent Virginie Despentes

Anna Pujol Reig
@putxiputxis

Virginie Despentes (Nancy, 1969) és una d'aquelles escriptores que sempre ha incomodat. Va començar ocupant un espai 'underground' i marginal a la França dels vuitanta, però ha estat capaç de crear obres que han traspassat el paper per esdevenir films de referència i, alhora, vomitar amb ràbia i carregar-se els models obsolets del gènere i la sexualitat.

Virginie Despentes o "la diva *destroy punk* de les lletres franceses", tal com l'ha anomenada Beatriz Preciado. I no n'hi ha per menys, ja que, després de la polèmica *Baise-moi*, traduïda al castellà com a *Follame* (Mondadori, 1998), on dues dones amb passats turmentosos i violents decideixen embarcar-se en una espiral de sexe i nihilisme i aniquilar tots els homes amb els quals mantenen relacions. Virginie Despentes va capgirar els rols establerts i, més endavant, exposa aquesta idea a l'assaig *Teoria King Kong* (Melusina,

2007), on parla de la feminitat com a cotilla per oprimir i encasellar la dona a l'espai on la societat vol que estigui.

DONES FORA DELS ESTEREOTIPS

A *Bye Bye Blondie*, ens presenta el personatge de Gloria, una punk francesa que ha estat internada en un centre psiquiàtric per uns pares desbordats que no entenen la seva obsessió per l'autodestrucció. Al centre, coneix Eric, un skin de família burgesa que s'enamora perdudament de la personalitat violenta i radical

de Gloria. A totes les seves novel·les, Despentes ens mostra moments autoreferencials, amb heroïnes que sempre se situen fora de la societat i estan marcades per la violència inherent a tot ésser que no pot expressar-se en plenitud.

Seguint el camí iniciat amb *Baise-moi*, *Bye Bye Blondie* també s'ha portat al cinema i ha estat guardonada amb el premi Pierre Guénin contra l'homofòbia. Aquesta obra també enceta la nova col·lecció de l'editorial independent Pol-len, D-fraccions, on s'aposta per obres amb una estètica vinculada als feminismes com a proposta política. ◀

Bye Bye Blondie

Virginie Despentes
Col·lecció D-fraccions. Pol-len edicions, 2013
www.facebook.com/VirginieDespentes
www.pol-len.cat
www.difracciones.com
Web de la pel·lícula:
Blog.byeyebiondie-lefilm.com

"S'ha d'acabar amb la vergonya que genera no ser tot el que se'ns imposa"

Virginie Despentes va presentar la seva obra a Barcelona, a la llibreria Pròleg. Allà, ens vam reunir amb ella.

Bye, bye *Blondie* és molt més introspectiva que les teves altres obres, sobretot si la comparem amb la famosa *Baise-moi*.

Bé, vaig escriure *Baise-moi* quan tenia vint-i-tres anys i *Bye Bye Blondie* l'he escrit amb trenta-cinc anys... i aquest fet canvia molt. *Baise-moi* és més una ira política total i *Bye Bye Blondie* és una ràbia més racional i més personal. Gloria, la protagonista, és molt més introvertida i *outsider*. Ella es relaciona amb un ambient crític, però el que realment es vol explicar és com conviure amb la teva ràbia, ja que és una ira que et destrueix i pot destrossar tot el teu entorn.

Al pròleg del llibre *Teoria King Kong* (Melusina, 2006) exposes que escrius per un tipus de dona que no ha tingut mai lloc a la societat: "Escrius des de la lletjor i per les lletges, les

velles, les frígides, les camioneres, les tarades, les histèriques, les que no volen ser mare, les que no volen casar-se; totes les excloses del gran mercat de la bona dona". Hi ha la possibilitat de crear espais per elles? Crec que no hi ha espais per nosaltres i, si hi són, sempre seran fora del sistema. Com a molt, ens podem convertir en mares i és l'únic espai mitjanament agradable que se'ns reconeix en aquest sistema. Però és que tampoc hi ha espai per molts tipus d'homes.

Veus la feminitat com un empresonament per la dona; la nostra alliberació passa per la virilitat?

Sí. De fet, té relació amb el que anomeno el *proletariat de la feminitat*, que seria quan tu no ets femenina, no ets guapa, no tens la pell fina o no tens el cos jove i estàs més a prop del proletariat, perquè

som moltes les que no som així! Però aquest fet ens crea una sensació de vergonya i de ràbia molt forta. S'ha d'acabar amb aquesta vergonya pel fet de no ser

com se'ns imposa. Realment, les meves heroïnes han acabat amb aquest encasellament recorrent a les accions i els fets que s'atribueixen a la virilitat. ◀

Els orígens del 'house': classe, raça i orgull LGBTQ

El 'house' com a música del Chicago dels 80, lligada als conceptes de classe, raça i orgull LGBTQ i estigmatitzada per una fòbia invisible i profunda cap a les sexualitats dissidents.

Serge Llobet
@4cantons

Aprofitant la proximitat del Cultura Trans i la mostra FIRE, ens acostem als orígens d'una música injustament menyspreada que ens endinsa cap als col·lectius LGBTQ (Lesbianes, Gais, Transsexuals, Bisexuals, Queer) dels guetos afroamericans i llatins de la ciutat de Chicago als anys 80. Un viatge dignificador, intensament marcat per un esperit comunitari i amb unes ànsies d'alliberament infinites. Els orígens dels estils musicals i les seues escenes sempre són apassionants i estan marcats per factors múltiples. Així, radiografiar els orígens del *house* implica endinsar-se als barris pobres del sud de Chicago i emmirallar-se amb l'esperit alliberador *transmaricabollo* que algunes afroamericanes i llatines estaven portant a terme malgrat el context d'opressió habitual i les agressions contínues a les quals estaven exposades des d'àmbits diversos

"El meu país sempre ha menyspreat tot allò que procedeix de la cultura gai i si, a més, és negra, encara pitjor"

(l'institucional, el familiar...). Ja ho deia Frankie Knuckles, un dels pilars d'aquest fenomen, per explicar la infravaloració del *house* als EUA: "El meu país sempre ha menyspreat tot allò que procedeix de la cultura gai i si, a més, és negra, encara pitjor". No obstant això, tot i tenir el triple estigma per ser pobres, *transmaricabollos* i afroamericanes o llatines estaven boges per fer-se visibles en un context de conservadorisme radical com va ser l'era Reagan, durant la dècada dels 80. Així, la nit es convertí en una fidel aliada.

ORÍGENS ESTÈTICS

Segurament, l'ingredient base de tot aquest bullit és la música disco de la dècada anterior i una essència soul inherent a les comunitats afroamericanes de l'època, transmeses per via generacional.

De fet, hi ha qui diu que el *house* és, en relació al disco, el mateix que el funk al *rhythm'n'blues* i el punk al rock'n'roll, és a

dir, una radicalització de la música cap al seu pur esquelet rítmic i cap a un augment de la velocitat.

Siga com siga, el brou no es fa sols amb la música disco. Així, l'electrònica europea (Kraftwerk, l'EBM i el synthpop) també serà central per configurar els contorns del *house* de Chicago i ajudarà a repensar allò que venia del disco per donar-li un caràcter més sintètic i contemporani.

A més, l'electro vinculat al primer *hip-hop* i, en especial, un tipus de baix rotund usat en aquesta música -més basat en la síncope del funk i l'electro que en la música disco- també ajudaran a perfilar una idea més clara del que serà el *house*.

CHICAGO ANYS 80

Si hi ha una persona amb la funció de corretja de transmissió entre el que es coneixerà com a postdisco o prehouse i el *house* pròpiament dit, aquesta és Frankie Knuckles. Així, després d'anys d'experiència com a dj pels petits clubs mig clandestins i pecaminosos de la nit dels ambients LGBTQ de Nova York, decideix instal·lar-se a Chicago cap el 1977, convidat a unir-se al club que més endavant donarà el nom de la música, Warehouse. A més, un fet molt

important, com explica el crític Luí Lles, que va accelerar el naixement del *house* a Chicago "va ser la introducció, per part de Knuckles, de les caixes de ritmes TR 808 i TR 909 per reforçar els ritmes" dels temes que punxava per desfermar l'èxtasi i la catarsi dels dansaires. A més, l'ús d'aquestes màquines per satisfer la preferència per ritmes més ràpids i contundents per part dels *kids* -terme que es referia als joves gais afroamericans de l'època- també ajudà a la precipitació del gènere.

Els *kids* provinents dels guetos del sud de la ciutat i amants de la cultura de club no tardaren a adoptar aquests *catxarros* futuristes per crear els seus propis temes. Com a exemple, tenim imprescindibles de l'escena com Jamie Principle, Jesse Saunders, Adonis, Chip E o Marshall Jefferson, tots ells deixebles de Knuckles i participants de la primera generació *house* de Chicago. Aquests aparells donaran les eines necessàries per fer retronar els subterranis d'una ciutat com Chicago amb un ritme repetitiu i contundent, a més d'excitant, narcòtic i torbador, que unit, de vegades, a unes veus erotitzants generava una sensació nova que, a la llarga, provocaria la creació de tota una infraestructura de

Els petits clubs vinculats a la comunitat LGBTQ que existien a la dècada dels 70 a ciutats com Nova York van marcar el 'house' i els seus clubs.

segells discogràfics disposats a traure rèdit d'aquesta expressió artística.

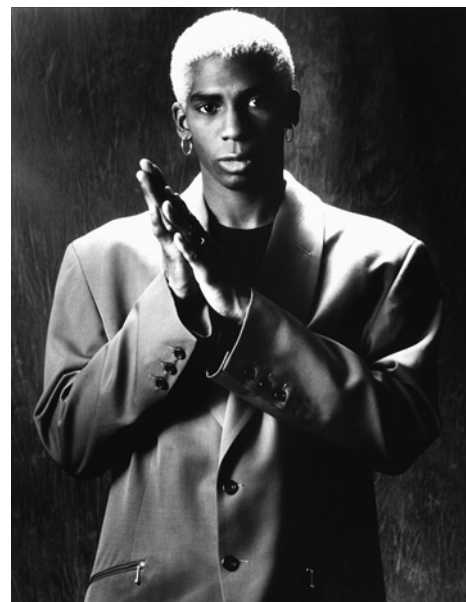
Cal afegir que l'aparició de la santa TB 303 encara cargolarà més la troca. Aquest sintetitzador per processar baixos -molt usat també al *techno* de Detroit- farà aparèixer un nou subgènere anomenat *acid house*. És a dir, un *house* basat en un so que començava a prendre una certa distància respecte a la música disco. Un so més marcià, més introspectiu, més sintètic, estrany i amb unes freqüències hipnòtiques i lisèrgiques que eclipsarà l'electrònica mundial fins al punt de ser banda sonora del que s'ha batejat com a *old school rave*, primeres *raves* europees creades a Gran Bretanya durant el conegut Estiu de l'Amor de 1988 -germen del que, posteriorment, s'ha conegut com a *free techno parties*.

CULTURA DE CLUB

El *house* i els seus clubs no serien el mateix sense l'existència dels petits clubs vinculats a la comunitat LGBTQ que ja existien a la dècada dels 70 a ciutats com Nova York. En són hereus directes. De vegades, aquests espais subsistien en la clandestinitat -moltes altres, no- i servien de refugi i alliberament a multitud de persones que participa-

ven d'un mateix sentiment de comunitat relacionat amb unes sexualitats dissidents i, per tant, no heteronormatives. D'aquesta manera, el Chicago de l'era house també tenia els seus temples, potser ja no eren tan petits com durant la dècada anterior, però continuaven mantenint aquest esperit *antiestablishment* que venia donat pel tipus de música innovadora, pel públic que participava de l'espai i per la seua actitud enfront la nit i també, segons com, enfront la vida. Una actitud que algunes veus s'han atrevit a plantejar com una mena de comportament punk que els feia ignorar déu, l'Estat, el treball, la llar i la família i que venia acompanyat de la necessitat de pertànyer a un entramat LGTBQ basat en el ball, l'amor, la unitat, el respecte i el suport. Aquests temples de la música a Chicago van ser diversos, Playground, The Future... Tot i que els tres més importants foren el Warehouse, el Power Plant i el Music Box. Tots mites alimentats per la música de gent com Knuckles, Ron Hardy, Jesse Saunders o Farley Jackmaster Funk.

FÒBIES PROFUNDES

Si hi ha un fet clarament injust relacionat amb aquesta música és l'estigmatització que tradicionalment s'ha fet servir des d'alguns sectors provinents d'altres gèneres

electrònics. De fet, no és difícil escoltar termes com *moïa* o *pastel* per referir-se al house en general. Igual que tampoc és estrany escoltar que el house és una música comercial.

Un ritme repetitiu i contundent, a més d'excitant, narcòtic i torbador i, de vegades, unit a unes veus erotitzants

Doncs bé, aquestes afirmacions i generalitzacions no deixen d'amagar una fòbia contra allò provinent de la comunitat LGTBQ i les seues experiències traduïdes en música, en cultura. Per tant, trobem un odi latent, subterrani i invisible que s'arrossega d'una cultura patriarcal i heteronormativa com l'actual i que s'amaga rere discursos aparentment innocuos.

El problema no és si una música és *moïa* o *pastel* o si és comercial o no. El problema és la parcialitat amb què s'usen aquests discursos. És a dir, la majoria de gèneres de l'electrònica -i de la música en general- tenen un principi més subterrani i genuí i un procés de popularització i de

massificació que genera uns usos de la música més mercantilistes i, per tant, comercial. Així, aquest fenomen no es tracta de la mateixa manera a la música house que, per exemple, al punk o, fins i tot, al techno. Amb el house, hi ha una desconexió estesa -i molt poc neutra- que porta a fer generalitzacions perilloses i tendencioses, cosa que no passa amb altres gèneres. No és casualitat.

VIH: DRAMA I EMPODERAMENT

Aquests anys coincideixen amb un dels punts àlgids del contagi per VIH. Eren temps en què la prevenció i les pràctiques sexuals segures encara no estaven molt esteses. Així, la comunitat LGTBQ va quedar molt tocada, en part, per l'alt grau d'estigmatització -i fins i tot de criminalització- al qual es va veure sotmesa, davant la passivitat d'una societat conservadora i unes institucions patriarcales i amb una fòbia explícita.

L'aparició de la figura del *sídis* o la *sídisa* creava un estereotip discriminatori vers la gent LGTBQ, a més d'estendre la creença que, per poder-te contagiar, havies de formar part d'aquest tipus de gent desviada, vinculada a la nit i a la mala vida. En poques paraules, eren temps en què s'excloïa públicament la possibilitat que el VIH fos cosa d'heterosexuals.

Frankie Knuckles, un dels grans referents de la música 'house' als EUA, (esquerra) i Jamie Principle, 'kid' de la primera generació 'house' de Chicago (dreta)

Quan la sida comença a emportar-se vides de la gent que participava de l'escena house i la història es torna traumàtica, és quan realment s'aprecia millor aquest sentiment d'unitat i de pertinença a una mateixa comunitat amb uns valors concrets. Així, davant el silenci assassí de les institucions i l'aïllament dins la societat, els col·lectius LGTBQ han de buscar formes d'empoderament per fer front a la situació i ajudar-se. En aquest context, apareixen col·lectius com Act-Up, Queer Nation o el feminista Wham! per tractar -entre altres temes- la problemàtica del VIH des d'una perspectiva radical i amb l'acció directa com a eina. Les accions es multipliquen i molta de la gent que participava a l'escena del house donava suport directament o indirectament aquesta lluita. Això sí, mai no aturarien la dansa d'una música que, com deia Lles: "Parlava de suor, cossos en acció, frenesi, ball i desig". En definitiva -i malgrat tot-, amor i unitat. ◀

Enllaços interessants:

- Història del house d'una persona que hi va participar (en anglès) www.livingart.com/raving/articles/housemusic101.htm
- Llibre *Loops. Una història de la música electrònica*
- Cerqueu: Frankie Knuckles, Jamie Principle, Jesse Saunders, Adonis, Chip E o Marshall Jefferson

LA DIRECTA PUNTS DE VENDA

ABRERA
Papeteria Abrera - Passeig de l'Estació, 21
BARCELONA - Ciutat Vella
Taller de Músics - Requesens, 3
Icaria - Arc de Sant Cristòfol, 11-23
Xarxa Consum Solidari - Pl. Sant Agustí Vell, 15
El Loka - Cera, 1bis
La Rosa de Foc - Joaquín Costa, 34
Logofobia - UB Reval, Dm, 10-18h
Quiscs Colom - Ramblers
Quiscs Tàlers - Ramblers
BARCELONA - Exemple
Quiscs Menu - Nàgolo-Rosselló
BARCELONA - Gràcia
Aldarui - Martínez de la Rosa, 57
Cap i Cua - Torrent de l'Oliva, 99
Infoespai - Plaça del Sol, 19

Taifa - Verdi, 12
Papeteria Cercles - Bailen 201
Estanc - carrer Roselló amb carrer Castellers
BARCELONA Guinardo
Rocaguinarda - Xiprer 13
BARCELONA - Nou Barris
Ateneu Pòdium de 9 Barris
Portlligat, 11-15
Can Basté - Fabra i Puig, 274
BARCELONA - Sant Andreu
Bar La Lira - Corleu, 15
Quiscs Comerç - Plaça Comerç
Quiscs Rambla - Fabra i Puig, 10
Ateneu Llibertari del Palomar - Corleu, 82
BARCELONA - Sant Gervasi
Quiscs Punt i Coma - Guillem Tell, 29
Quiscs - República Argentina, 233

Quiscs - Tussot, 38
Llibreria Hernández - Passeig Reina Elisenda de Montcada 2
BARCELONA - Santis
Centre Social de Santis - Olzinelles, 30
Espai Ubert - Violant d'Hongria, 71
La Ciutat Invisible - Riego, 36
Terra d'Escolle - Premià, 20
Teleria Mada - Riego, 16
Quiscs Colveres - Santis, 79
Quiscs Francisco - Viladell
Cooq57 - Premià, 15
Kollon club - Rossend Añis, 9
BELLATERRA
Quiscs de Clències de la Comunicació
BERGA
Llibreria La Mafalda - Plaça Viladomat, 21

CALDES DE MONTBUI
Quiscs del Canabro - Av. Pi Margall, 163
Papeteria Can Roselló - Av. Josep Fontcoberta, 118
CARDEU
Quiscs del Centre - Ctra. de Canovós, 4
CORNELLÀ DE LLOBREGAT
CST - Ctra. d'Esplugues, 46
Ateneu Popular - Jacint Guerrero, 8
Quiscs - J. Rosal amb Laureà miró
GAVIA
Art Voltaic - Sant Joan, 1
GIRONA
Les Voltes - Plaça del VI, 2
Quiscs - Plaça Catalunya
Logofobia - UDG, Di 10-18h.

GRANOLLERS
Llibreria La Gralla - Plaça dels Cabrits, 5
Anònims - Miquel Ricomà, 57
El Racó Ecològic - Roger de Flor, 86
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
Quiscs - Plaça del Repartidor
CSO L'estel - Av. Vidreres, 22
CIC - Mare de Déu de Montserrat, 10
Aula de Cultura de St. Josep - Av. Isabel la Catòlica, 32
IGUALADA
Llibreria Cal Raball - Santa Caterina, 17
RIPOLL
Gràfic Paper - Progres 27 / Mossen Cirilo Verdagué, 14
RIPOLLLET
El Local - Monturol, 32
SABADELL
Can Capadriana - Comte Jofre 80
Moes - Juc de la Plota, 9

MARTORELL
Llibreria Miro - Francesc Santacana, 12
Llibreria Estel - Francesc Massana, 16
MATARÓ
Llibreria Doria - Puig, 9
MOLINS DE REI
Barba - Rafael Casanova, 45
PALMA DE MALLORCA
Llibreria Mallorca - Esplés de Santa Eulàlia 11
EL PRAT DE LLOBREGAT
Llibreria Drac - Ferran Puig 38
RIPOLL
Gràfic Paper - Progres 27 / Mossen Cirilo Verdagué, 14
RIPOLLLET
El Local - Monturol, 32
SABADELL
Can Capadriana - Comte Jofre 80

SANTA COLOMA DE GRAMENET
Aramateix - Montserrat 3
La Xrida - Sicília, 97
Distribyves - Sant Ramon, 22
SANT BOI DE LLOBREGAT
Bar Sense Nom - Pl. de les Preses, 3
Oxford - Ronda Sant Ramon, 113
SANT FELIU DE LLOBREGAT
Ateneu - Vidal i Ribas, 23
Teteria India - Jacint Verdaguer, 9
SANT JOAN DESPI
Kusk Dot - Pg. Canal / Av. Barcelona
La Repetida - Galícia, 8
SANT PIER DE RIUS
Gabbada - Plaça de la Font, 2
LA SEU D'URGELL
Llibreria La Llibreria - Sant Oti, 1
SITGES
Quiscs Can Jorret - Major, 8

TARRAGONA
CSG - Rambla Nova, 97-99, 2n
TÀRRAGA
Llibreria Bufavents - Major, 23
Fem Cadena - Av. Barcelona, 61
TERRASSA
Terrassa Respon - Societat, 6
Ateneu Candela - Sant Gaceta, 73
VALENCIA
Café Tendur - Silvia Romeu, 16
Llibreria Sahiri - Danzas, 5
Sotopau - Camiseros 8
VILADRAUS
Llibreria Els Nou Rals - Sant Joan, 19
VILAFRANCA DEL PENEDÈS
La Fornal - Pines, 17
VILANOVA I LA GELTRÚ
Ateneu Vilanoví - Plaça Llargu, 19

Dr. Calypso: cop de cintura, sempre endavant

Després d'un llarg parèntesi discogràfic, la veterana banda de fusió jamaicana presenta 'Sempre Endavant', un àlbum colorista on destaquen les melodies compromeses amb l'antifeixisme, la cultura i les lluites populars.

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Dr. Calypso continua escrivint la història d'una generació seduïda pels ritmes jamaicans. Han passat 26 anys dels seus primers concerts a petits locals i festes majors alternatives, quan interpretaven l'ska que arribava de Londres i altres punts del planeta. Des d'aleshores, la banda barcelonina ens ha obsequiat amb cançons que han entrat a formar part del nostre imaginari col·lectiu, com "Sense sostre", "Aquesta nit", "Plan 10" o "Brigadistes Internacionals". Temes que Dr. Calypso interpreta mitjançant un so que ha esdevingut genuí i inconfusible.

El resultat d'aquesta trajectòria és *Sempre Endavant* (Propaganda pel fet!), el novè àlbum de la seva carrera musical, que si bé no inclou material nou des de 2003, s'ha cuinat a foc lent entre nombrosos concerts i hores d'assaig.

El nou disc, tres temes del qual va anticipar amb format vinil l'estiu passat, ofereix tots els estils que es deriven de la cultura jamaicana, com l'ska, el rocksteady, el soul o l'early reggae. Sonoritats que abraçen des dels inicis del ritme sorgit a mitjans dels anys 60 a l'illa del Carib de la mà dels The Wailers o The Skatalites, fins al clàssic dels Two Tone anglès, als quals la formació afegeix rumba i altres llenguatges "cosins germans" nascuts a casa nostra.

D'aquest novè treball, destaca "L'Home enigmàtic", una cançó 100% ska que, sota el sedàs dels deu músics, recorda el perí-

ode que van interpretar els magistrals Madness, The Specials o Bad Manners durant els anys 80. A través del joc de guitarres i la presència del Hammond a l'estil anglosaxó, el tema recorre els contrastos del Poble Nou, també conegut com el *Manchester català*, on els Dr. Calypso han passat bona part de la seva existència.

El nou disc combina ritmes jamaicans com l'ska, el rocksteady, el soul o l'early reggae amb la rumba i altres estils nascuts a casa nostra

L'àlbum, que compta amb la participació del nou bateria del grup, Lluís Sisocoraiuta, també ofereix "La sirena del taulat", un calypso sobre els secrets d'una sirena que s'amaga a la rogalia del carrer del Taulat i que compta amb l'aportació de Joan Garriga (La Troba Kung-Fü), que connecta el so caribeny amb la rumba i altres estils de collita mediterrània. "En general, el disc reafirma el so calypso, que traïem sense haver de fer grans arranjaments, cosa que el fa més fidel a la nostra manera de ser", explica en Xèrif, cantant de la formació.

IRREVERENTS EN POSITIU

Sempre Endavant també incorpora dos temes clarament *skatalitics*, són "El pas del temps" i "Una trama negra i criminal", on denuncia el paper de les màfies i dels cor-

ruptes de sempre; dos que acaricien els clàssics dels 60, com "Live together" i "Gent del carrer", així com altres inclinats pel soul més pur, "What I'm doing wrong" i "Ment positiva", mitjançant els quals la banda ens convida a subvertir un ordre carregat d'injustícies socials.

Mentrestant, a mig camí entre el rocksteady i l'early reggae, trobem el costumista "Anem als encants", retrat de l'emblemàtic mercat de segona mà, i "Endavant", també inclòs al vinil de 2012 i que, fent honor al títol de l'àlbum, vol ser una crida a la resistència davant l'actual context de crisi. Aquesta cançó, corejada a manera d'un "antigospel ateu", dona pas al calypso "Mr Walker", al reggae "Waikiki Beach", on els teclats i els vents creen un ambient fascinant, la versió *toasting* "A Waikiki Beach" -on participa Mr. Freak Ska- i "Tribut a Natxo", un ska-jazz en homenatge a Natxo Romero, l'excomponent de la banda desaparegut el setembre de 2010. Tot plegat

conforma una partitura que llisca naturalment en els directes fins a esdevenir molt encomanadissa. "No pretenem ser virtuoses, perquè tenim clar que no som negres ni caribenys, sinó barcelonins que vivim la nostra pròpia realitat", comenta en Xèrif.

Produït a quatre mans pel guitarrista Jordi Manyà i Marc Tena (Red Bell Studio), *Sempre Endavant* ens proposa un viatge pel Carib des de la Barcelona obrera, a través del qual la banda observa el món convingut que cal continuar lluitant. "Reivindiquem sempre l'esperit associatiu i de veïnat i, com demostren avui els moviments socials, organitzant-nos podem canviar moltes coses", indica el cantant.

En ple estiu, Dr. Calypso afronta un nou període on, a més de recuperar els temes que han esdevingut icones per a les velles i les noves generacions, presentarà la seva última proposta musical. Un repertori càlid per alimentar l'esperança i el suport a les lluites populars. ◀

La formació barcelonina ens obsequia amb un nou viatge pels ritmes jamaicans / COMEDIA

una altra economia és necessària
una altra forma d'estalviar ja és possible

coop57
serveis financers ètics i solidaris

www.coop57.coop

terra d'escudella
www.tdk.cat

menú al migdia
carta de nit
taules d'embotits
amanides
patates braves
cerveses artesanes
cultura popular
exposicions

C/ Premià, 20 baixos. Sarrià (Bcn)
tel.: 93 422 16 13

arc
cooperativa

www.arccoop.coop

ger

entitat cultural i esportiva

Tlf. 93 896 1200
ger@entitatger.cat
www.entitatger.cat
Ribes (Garraf)

productes de la terra

El portal de venda de productes dels PPCC

www.productesdelaterra.cat

POCA BROMA.

Davant la pregunta de quines mesures s'han previst per **prevenir els incendis** aquest estiu, el conseller d'Agricultura assegura que es prendran "totes les mesures pertinents per garantir que Duran i Lleida marxi de vacances a algun lloc sense cobertura al mòbil".

Quico Homs carrega contra els qui acusen el govern d'incomplir la promesa de **fixar una data per la consulta** abans de l'estiu. "Escoltin, els meteoròlegs diuen que aquest any no tindrém estiu. Si no hi ha estiu, com podem haver fet tard?", ha declarat.

En vista de l'èxit del **Concert per la llibertat**, 'La Vanguardia' anuncia una nova promoció pels diumenges: 'Conciertos por el entendimiento'. Al primer lliurament, el DVD 'Sabina canta Josmar'.

EXCLUSIVA: la conversa de La Camarga

La DIRECTA ha tingut accés al contingut íntegre de la famosa conversa enregistrada entre Alicia Sánchez-Camacho i Victoria Álvarez, ex-amant de Jordi Pujol i Ferrusola. Com que no tenim por de res ni de ningú, aquí transcrivim el fragment més polèmic de la conversa, aquell pel qual l'Alicia es converteix en una Belén Esteban qualsevol i diu "¡Yo ma-to!".

Nota: traduït del *pijo*, excepte algunes expressions intradueïbles.

-Tia, la Piluca tenia raó, aquest restaurant és diví! Mira quin centre de flors més mono que ens hi han posat...!

-No el toquis, Vicky!

-gfsxssxxjffsgg!

-Quina orquídia més estranya, no? Està com negra i inflada...

-kfsxssxxjffsk!

-Deixa-ho estar! Que no veus que és una flor seca? (Un, dos, un, dos, provant...)

-Què fas, Alicia?

-Eh? No res... Va, parla'm del Jordi. Com era al llit?

-Pse, era fàcil d'accontentar. Com tota la seva família, ell també és de peix al cove.

-Ja et dic jo que hauries d'haver tirat la canya a l'Oriol. Amb allò de les ITV, ell sí que sabia fer-te una revisió a fons del motor...

-Que n'ets, de bruta, quan vols, Alicia! Almenys, amb el Jordi vam viatjar molt: Andorra, Suïssa, les Caiman, Liechtenstein... Però quin home més despistat! Amb els maletots que portava i sempre s'ho descuidava tot a casa...

-El seu pare en sabia res, d'això vostre?

-Crec que no, perquè el iaio em picava l'ullet d'una manera que no ho sé pas... Com molt insistentment, saps?

D'això... Disculpeu, sembla que se'ns han barrejat les cintes. Mentre ho solucionem, estigueu atentes, que tremolaran els fonaments de la classe política catalana. Salut!

TENS UNA VIDA AVORRIDA I JA NO ET SORPRÈN?
VOLS QUE TORNIN LES EMOCIONS FORTES I L'AVENTURA?
COLA'T AL TRANSPORT PÚBLIC
UNA GUÍA ANTIREPRESSIVA, CUTRE I CENTRALISTA

METRO

BUS/TRAM

I RECORDA QUE AQUESTA PÀGINA ÉS DE BROMA, NO ESTEM RECOMANANT NI FENT APOLOGIA DE RES. NO T'HO PRENGUIS EN SÈRIO PEL QUE PUGUI SER.

1205
2013

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

EPIC FAIL

'Compra en Sabadell'

Per entendre la definició de *vergonya aliena*, mira el vídeo *Compra en Sabadell*. L'única explicació raonable és que es tracta d'una campanya feta per comerciants de Terrassa:

Vídeo: <http://ves.cat/g6un>

DARTH VADER

'Nous' models i els multimilionaris beneficis del Gagnam Style

El fenomen Gagnam Style registrava, el 2 de juliol, 1.673.219.573 reproduccions. Com podeu imaginar, és un negoci multimilionari. Però, com es reparteixen aquests diners? PSY, l'autor, va guanyar, fins l'any 2012:

- 2,4 milions de dòlars per les descàrregues per Itunes (només als EUA)
- Gairebé 4 milions de dòlars per les vistes del seu vídeo a Youtube pels anuncis.
- 4,6 milions de dòlars pers acords de publicitat amb diferents marques.

No obstant això, a Youtube, s'han generat una mitjana de 0,65 dòlars per cada reproducció. PSY i la seva agència -YG Entertainment- només perceben la meitat del que generen els anuncis; la resta, s'ho queda Youtube. Els preus varien segons el país on es reproduceixi el vídeo.

El cantant i el seu equip també perceben diners dels vídeos que parodien les seves cançons perquè Google detecta els vídeos amb continguts protegits amb *copyright*. Les artistes poden fer retirar el vídeo o permetre que romangui *online* compartint els ingressos que generi.

Respecte als nous models de gestió, recomanem molt l'article de Roberto Herreros i Daniel Granados "Menos emprendizaje y más cooperación horizontal": <http://ves.cat/g6ls>

LA FORÇA OBSCURA

Youtube cedeix i permetrà que les productores bloquegin vídeos

A partir d'ara, les propietàries dels drets d'exploació de cinema podran bloquejar els fragments de pel·lícula o les pel·lícules penja des al Youtube perquè no es puguin visualitzar sense el seu consentiment, arran de l'acord entre Youtube i Egeda, l'entitat de gestió de drets de les productores audiovisuals.

Més info:
<http://ves.cat/g6HQ>

TWITEEEEEEL

On és Snowden?

Algú ha pensat a mirar el seu compte de foursquare?

ARBRE GENEALÒGIC

Braddley Manning, Nobel de la pau

La premi Nobel de la pau Maire Corrigan-Maguire, guardonada pel procés de pau a Irlanda del nord, ha demanat oficialment que aquest any el premi es lliuri a Braddley Manning, el soldat que va filtrar els documents de Wikileaks sobre la guerra de l'Iraq.

Atenent l'esperit d'aquests premis, que consideren que la pau no és l'absència de guerra, sinó la creació activa d'un món millor, Maire considera que l'acció de Manning ha contribuït a la pau a l'Iraq, a la prevenció de molts altres conflictes bèl·lics i a la revolució democràtica de les societats àrabs.

Encara no sabem l'opinió d'Obama, també Nobel de la pau, que de moment està molt ocupat no fent res amb Guantánamo i té massa mails per espia a la safata d'entrada del seu correu.

<http://bit.ly/nobel-manning>

BLOCS WEBS

El kit de la lluita a Internet

Ara que arriba l'estiu, volem recomanar-vos algunes lectures analògiques per portar a la platja o a la muntanya que ens ajudin a conèixer millor els barris d'Internet. Començarem per *El kit de la lluita a internet*, escrit per Marga Padilla per a l'editorial Traficantes de Sueños.

A través dels seus tres capítols, analitza i posa com a exemple episodis en què el hacktivisme s'ha revelat com una forma d'acció que pot incidir en la realitat social: les filtracions de Wikileaks, els atacs d'Anonymous i, a escala local, les

campanyes del col·lectiu Hacktivistas contra la Llei Sinde. De cadascuna d'elles, n'extreu els elements que s'inclouen a un *kit de la lluita*: des de la desorganització fins a les dinàmiques d'eixam, des de l'anonimat per sobreexposició fins a la preferència per paraules noves amb significats que no estiguin esgotats, passant sempre per la confiança en l'autonomia i la intel·ligència dels altres nodes de la xarxa.

El llibre és *copyleft*. Pots comprar-lo a <http://www.traficantes.net> o descarregar-lo a <http://bit.ly/kit-lucha>

AGENDA

Rebrot 2013

Programa: DJ 4/07
20:30h Sopar 22h
Acte de presentació
22:20h Concert amb
Nini, Zenit i Raska.
Rectoria vella DV
5/07 9h Esmorzar.
Rectoria vella. 10h
Fira d'entitats i
Mostra de Cultura

Popular. Plaça de la Vila. 12h Xerrada: *Processos urbanístics*, a càrrec de Manuel Delgado. 13h Xerrada: *Som Països Catalans*. Plaça de la Vila. 14h Dinar popular. 15h Cesk Freixas i Roc Casagran. Plaça de la Vila. 16h Taller de Masculinitat. Rectoria Vella. 17h Trobada de lluites, amb David Fernández i Isabel Vallet (CUP), Josep Garganté (COS), Maria Corrales (SEPC), Teresa Forcades, Albert Martínez (PAH), Rosa Canyadell (USTEC). Ateneu La Clau. 20:30h Sopar. Can Sans. 22h Cercavila del solstici. 20h Concert amb Ebri Knight. El Veinat, Orxata Sound System, Arrap, Xarxa, Retret, Actitud, Odi Proletari. Can Sans DS 6/07 9h Esmorzar. Rectoria vella. 10h Olimpíades Populares. Col·laboren: Xiquets de l'El, equip de bèl·lit CupDeCana, colla bastonera Cop a Cop. Aparcament del Pavelló. 11h Taller d'autodefensa per a dones. Rectoria Vella. 11:30h Xerrada: *Moviment juvenil*, amb representants de la Marxa jove en defensa del territori, el Casal Popular de joves de Lleida, la Coordinadora jove de la creu alta, Reviscola i la Coordinadora de casals joves autogestionats de Catalunya. Ateneu La Clau. 14:30h Dinar Popular. Rectoria Vella. 15:30h Teatre *Monòlegs de la Vagina*. Rectoria Vella. 16:30h Combat de Corrandes. Rectoria Vella. 17h Gimcana guerra. Rectoria Vella. 18h Presentació llibre: *Joves i mercat laboral*. Rectoria Vella. 19h Cercavila 20h Acte Polític. Ateneu La Clau. 21h Sopar. 00h Concert amb Obrint Pas, KOP, At Versaris, Eixut, La Carrau. Can Sans. DG 8/07 9h Esmorzar Rectoria Vella. 11h Marxa pel territori. 13h Parlament final. 14h Dinar popular.

Tota la info: www.rebrot.cat

DJ04^{/07}

EL PRAT DE LLOBREGAT

II Cicle de cinema a la fresca.

Objectiu: desobediència

21h Plaça Pau Casals.

Organitza: Cicle Violeta

DV05^{/07}

BARCELONA

Quart Aniversari de

l'Ateneu Popular de Les Corts

Programa: 19:30h Experiències de lluites per un altre model de ciutat. A càrrec dels col·lectius: Barceloneta Rebel, Defensem el Parc Güell i Ni Muts ni a la gàbia/No al Pla Caufec. 21h Sopar de tastets. 21:30h Recital poètic a càrrec d'Enric Casasses. 22:30h Concert d'Albert Palomar. Tot al c. Joan Gamper, 8. Més info: www.ateneupopulardeles-corts.org

Del carrer a les urnes
i de les urnes al carrer?

18:30h Ateneu Popular de 9 Barris. C. Portlligat, s/n. Xerrada amb la presència d'Ada Colau, David Fernández, Arcadi Oliveres, Jaume Asens, Gabriela Serra, Itziar González, Hiba Arbide, Guillermo Zapata... Org: Escola d'Estiu de l'IGOP.

Posar la vida al centre
de la vida, no l'economia

19h València, 302. Cloenda de l'onzena Escola d'Estiu d'Attac - Catalunya.

La lluita LGTB a l'actualitat

19h Casal Tres voltes rebel. Pg. Urrutia, 125. A càrrec d'Eugení Rodríguez (FAGC) i d'Alicia (Brot Bord). Org: Endavant - OSAN Sant Andreu - Nou Barris.

Presentació del llibre: *Represión a anarquistas en Bielorrusia*

20h Ateneu Llibertari de Sant Andreu del Palomar. C. Coroleu, 82.

SABADELL

Sopar i festa solidària
a l'Ateneu Llibertari

21h Ateneu Llibertari. Plaça Edgardo Ricetti. En suport als cinc de Barcelona. Org: CNT Barcelona. Més info: www.cntbarcelona.org

TERRASSA

Concert: La Trini

20h Terrassa Respon! C. Societat, 6.

DS06^{/07}

ALMACELLES

Solidaritat és Força 2013

Programa: 12h Jornada *fanzines* i mitjans de contrainformació. Presentació del llibre *25è aniversari d'El Lokal*, 1987 - 2012.

Xerrada: *Els mitjans de contrainformació en l'actualitat*. El Pèsol Negre i Silencio Tòxico. 14h Dinar popular. Tota la tarda, trobada de *fanzines* i distribuïdores. 17h Taula rodona: *Fanzines, contrainformació i música compromesa*. 20h Concert: Solidaritat és Força: Disidència, Bude-llam, Ignatus, Encefalika FM, KBKS, BBBINO i Malestar Social.

CÀNOVES

Assemblea Ecoarxa Montseny

18:30h Casa Antònia.
Av. Ca l'Esmandia, 3.

VIC

Jornades formatives:

L'energia que ens mou

Tot el matí a la Universitat Politècnica. Programa: 9:30h Què és l'energia? 10:30h Renovables o no renovables? 12h La societat i el model energètic. Més info: www.gdter.org

TERRASSA

Concert: Riot of penal Code

20h Terrassa Respon! C. Societat, 6.

DG07^{/07}

SANT PERE PESCADOR

Contra el tancament del Centre de Recuperació de Fauna dels Aiguamolls de l'Empordà!

12h Cortalet dels Aiguamolls. Més info: www.centredefauna.blogspot.com.es

DL09^{/07}

BARCELONA

Burka i dignitat.

Conferència d'Olga Dimínguez

19h Ateneu Barcelonès. C. Canuda, 6.

FREQUÈNCIES
LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org | Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | Ràdio Pica (només web) Barcelona www.radiopica.net | Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona) www.radiorsk.info | Ràdio Trama 91.4FM Sabadell www.radiotrama.net | Ràdio Kaos (només web) Terrassa www.radiokaos.cat | Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com | Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | Ràdio Klara 104.4FM València www.radioklara.org | Ràdio Malva 105FM València www.radiomalva.wordpress.com | Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara www.lamistelera.org | Ràdio Bala 106.4FM Manresa <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | Sants TV <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al CANAL 37 DE LA TDT. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!

CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DIJOURS: 20:30h. Notícies 1
DIAMARTS: 20:30h. Tv Animalista
DIMECRES: 20:30h. Contra-Infos

DIJOURS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de La Tele
DIVENDRES: 21h. Programa de l'aigua

DISSABTE: 22h. Cineclub 1
DIMECRES: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOURS 4

Temperatures encara frenades de nit, amb fresqueta de matinada. Durant el dia, sol arreu i vent lleuger a l'Empordà.

DIVENDRES 5

Comença l'estiu en majúscules. Termòmetres pujant amb força i primeres xafegors a la línia costanera.

DISSABTE 6

Per primer cop aquest estiu, es farà difícil dormir al litoral. Nits càlides i dies torrids. Els 35 graus seran habituals.

DIUMENGE 7

Repetició de la mateixa situació. Canícula estiuenca i vent en calma. Un dia per amagar-se de la insolació.

DILLUNS 8

Els 38 graus es fregaran a les comarques interiors i els 30 se superaran àmpliament a tots els municipis catalans.

DIMARTS 9

A l'interior del País Valencià, se superaran els 40 graus. Compte amb els boscos, la humitat baixa s'afegirà a la calorada.

/ BERTRAN CAZORLA

«Avui dia, els tirans ja no poden amagar els seus **crims**»

Bertran Cazorla i Roger Suso
@clavegueramarro

Un dia va rebre uns pamflets contra el règim...

Franz Josef: Vaig rebre els pamflets de Hans Hitzel, un company de classe que havia visitat, a Munic, els germans Scholl, amb els quals tenia amistat. Hans Scholl li va demanar si coneixia algú que pogués distribuir els pamflets. Ens en va donar un a tres amics perquè el llegíssim. Jo vaig dir que estava disposat a participar-hi.

Com el van distribuir?

Britta: Ell feia d'organista en una església. Rere l'orgue, hi havia una petita cambra. Des d'allà, van repartir els pamflets que havia portat Sophie Scholl de Munic. Hitzel va robar un llistat telefònic a Stuttgart i hi van buscar adreces. Principalment, d'amors de restaurants, perruquers, homes de negocis... i els el van enviar.

F.J.: Podria haver estat una trampa de la SS, per veure si entregàvem els pamflets.

Com se li acut, a un adolescent de província, resistir al Tercer Reich?

F.J.: Estava influenciat pels valors cristians. L'Església era un refugi; els nazis no hi anaven. Hitler sempre va mostrar molt respecte per l'Església catòlica perquè era present arreu del món; era omnipresent.

Per tant, la fe va ser una font de resistència?

F.J.: Absolutament. Era l'altre gran poder.

Tot i que hi havia resistència per part de cristians, però no hi havia cap resistència organitzada per part de l'Església catòlica. Bé, més que de resistència, cal parlar de no participació en el règim.

I a l'escola també va trobar fonts de resistència?

B: El mestre de llatí i de grec els cercava textos per traduir que, sense dir-ho directament, legitimaven l'assassinat del tirà.

I la família?

F.J.: La meua mare era valenta, no tenia por. El covard era el meu pare, que es preocupava de no fer-se notar i saludar amb el "Heil Hitler!", com aleshores feia gairebé tothom. Vaig ser condemnat a cinc anys de presó i ell no va venir ni un cop. En canvi, la meua mare venia sempre que era possible.

Al segon pamflet, esmenten l'holocaust. Després de la guerra, la gent alemanya del carrer al·legava que no en tenia ni idea. És cert?

F.J.: Els meus amics i els meus coneguts ho sabíem: jo els ho vaig dir. Però la majoria d'alemanys no.

B: De l'eliminació en massa, no se'n sabia res a Alemanya. Només que hi havia veïns que havien estat detinguts i havien desaparegut i que el seu habitatge era ocupat per altres persones.

I quan vostè ho va llegir, què va pensar?

F.J.: No podia dir si era cert o no, però vaig pensar que era possible que ho fessin.

B: Era imaginable el que posava al pamflet: es parlava de centenars, de milers, no de milions.

Va valdre la pena arriscar-se?

F.J.: És clar. Moralment, he de dir que, si una majoria dels alemanys hagués actuat com jo, hi hauria hagut menys morts i la guerra s'hauria acabat abans. El que vaig fer era correcte; d'això, no en vaig dubtar mai.

Avui és possible una deriva feixista semblant?

F.J.: Hi ha mitjans per impedir que els tirans tapin els seus crims i possibilitats que la gent s'uneixi contra ells de manera intel·ligent.

Amb tot, ara, a la seva ciutat, s'està jutjant una cèl·lula neonazi, l'NSU, que va cometre assassinats racistes durant una dècada...

F.J.: Es pensen que són perillosos, però ja no ho són. No juguen cap paper més.

B: És molt greu que pogués passar això de l'NSU impunement, és molt trist per Alemanya. I va passar perquè, a la policia, hi ha massa gent orientada cap a la dreta.

I què cal fer per combatre el neonazisme?

F.J.: Hem de posar-nos en contacte amb persones que pensen com nosaltres, de manera que, si els nazis esdevenen actius, la majoria es giri contra ells.

B: No representen res important. El problema és que comencen en grups petits i aconsegueixen esdevenir amenaçadors per a algunes persones.

Franz J. Müller i Britta Müller

Exintegrant de la Weisse Rose i esposa

"Veiem el crim més terrible contra la dignitat humana, que no es pot posar al costat de cap altre similar en tota la història". Aquesta frase era l'única notícia de l'holocaust que podia tenir la població alemanya el 1942. L'esmentava un dels sis pamflets que va distribuir la Weisse Rose, un dels pocs grups que es van atrevir a dissindir del Tercer Reich. Liderat per les estudiants muniqueses Hans i Sophie Scholl, que van ser decapitades, comptava amb alguna desena de col·laboradors, entre elles, Franz Josef Müller. "Jo anava a les joventuts hitlerianes obligat. Un dia, vaig discutir i em van pegar. Des d'aquell moment, vaig estar contra els nazis. Vaig veure que no feien allò que predicaven: honestat, coratge... Només actuaven quan eren molts, moment en què se sabien impunes. A partir de llavors, a més d'escapolir-me dels serveis de les joventuts, vaig decidir actuar contra el règim", explica Müller, que va ser empresonat als dinou anys per repartir el segon dels pamflets a Ulm, la seva ciutat. El 1987, Müller va fundar la Fundació Weisse Rose. Avui, als 89 anys, la memòria li falla, però, amb l'ajut de la seva esposa Britta, encara dóna testimoni de la resistència antifeixista.

vimeo.com/
directa/mueller